

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Лексико-семантичні і стилістичні засоби впливу у промовах
американських політиків: перекладознавчий аспект»

Студентки групи Па 58-22
факультету германської філології і перекладу
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-орієнтований
переклад (англійська мова і друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Кадькало Вікторії Вадимівни

Допущена до захисту
«___»_____ 2023 року

Завідувач кафедри теорії і практики
перекладу з англійської мови
_____ доц. Мелько Х.Б.
(підпис) (ПІБ)

Науковий керівник:
доцент кафедри, кандидат філологічних наук
Голіяд Н.І.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка:ЄКТС _____

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Department of Theory and Practice of Translation from the English Language

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: "Lexical-semantic and stylistic means of influence in the speeches of
American politicians: a translational aspect"

Group Pa 58-22

Faculty of Germanic Philology and Translation
Educational Programme Translation Studies :
Specialized Translation (English and Second
Foreign Language)

Majoring 035 Philology

Viktoriiia V.Kadkalo

Research supervisor:

N.I Holiiad

Associate professor of the department

Candidate of Philological Sciences

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студента(ки) II курсу ПА 58-22 групи факультету перекладознавства КНЛУ
Калькало Вікторія Валдимівна

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури
(переклад включно), перша – англійська, **освітньо-професійної програми**
Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга
іноземна мова)

Тема роботи Лексико-семантичні і стилістичні засоби впливу у промовах американських
політиків: перекладознавчий аспект

Науковий керівник: доцент кафедри, кандидат філологічних наук Голяд Н.І

Дата видачі завдання 10 жовтня 2022 року

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2022 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2022 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2022р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2023 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2023р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2023р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	07 жовтня 2023 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2023р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2023р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента(ки) II курсу групи ПА 58-22 факультету германської філології і перекладу спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Кадькало Вікторія Вадимівна

(ПІБ студента)

за темою Лексико-семантичні і стилістичні засоби впливу у промовах американських політиків: перекладознавчий аспект

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити ✓ або +)		
1.	Наявність основних структурних компонентів	_____ усі компоненти присутні , _____ один компонент відсутній _____ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ незначні помилки в оформленні _____ оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника _____

_____
_____
_____
_____
_____

Кваліфікаційна робота _____ може бути (не може бути)

(ПІБ студента)

рекомендована до захисту

_____
(підпис керівника)

(_____)
(ПІБ керівника)

” ____ ” _____ 2023р

ЗМІСТ

ВСТУП	1
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ВПЛИВУ У ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ	5
1.1 Сучасні підходи до визначення сутності поняття маніпулятивного впливу	5
1.2 Класифікація лексико-семантичних та стилістичних засобів впливу	7
1.3 Політичний дискурс як сфера функціонування лексико-семантичних та стилістичних засобів впливу.....	15
1.4 Специфіка відтворення лексико-семантичних та стилістичних засобів впливу.....	24
РОЗДІЛ 2	
ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИХ І СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ ВПЛИВУ У ПРОМОВАХ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛІТИКІВ.....	31
2.1 Дослідження лексичних засобів реалізації впливу у промовах політиків.....	31
2.2 Стилiстичні засоби реалізації впливу у промовах політиків.....	39
РОЗДІЛ 3	
ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ ЛЕКСИКО- СЕМАНТИЧНИХ І СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ ВПЛИВУ У ПРОМОВАХ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛІТИКІВ	44
3.1 Лексичні трансформації перекладу засобів реалізації впливу	44
3.2 Граматичні трансформації в ході перекладу засобів реалізації впливу.....	63

3.3 Використання лексико-граматичних трансформацій в ході перекладу засобів впливу	70
ВИСНОВКИ	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81
СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ.....	89
ДОДАТОК.....	90
SUMMARY.....	109

ВСТУП

Політичний дискурс охоплює усі сфери життєдіяльності суспільства, що обумовлює широке коло досліджень стосовно особливостей політичного дискурсу. Дослідники розглядають різноманітні аспекти політичного дискурсу, такі як лінгвістичний, психологічний, лінгвокультурний, соціологічний, перекладацький, тощо. **Актуальність роботи** зумовлена тим, що в умовах сучасності політичний вплив торкається усі сфери життя. Тому виявляється актуальним дослідити лексико-семантичні і стилістичні засоби впливу у промовах американських політиків та специфіку їх відтворення.

Мета роботи – проаналізувати лексико-семантичні і стилістичні засоби впливу у промовах американських політиків та специфіку їх відтворення.

Предмет дослідження – політичний англомовний дискурс.

Об'єкт дослідження – лексико-семантичні і стилістичні засоби впливу у промовах американських політиків та специфіка їх відтворення.

Актуальність та мета роботи зумовили наступні **завдання роботи**:

- розглянути сучасні підходи до визначення сутності поняття маніпулятивного впливу;
- навести класифікацію лексико-семантичних та стилістичних засобів впливу;
- схарактеризувати політичний дискурс як сферу функціонування лексико-семантичних та стилістичних засобів впливу;
- окреслити специфіку відтворення лексико-семантичних та стилістичних засобів впливу;
- виконати дослідження лексико-семантичних і стилістичних засобів впливу у промовах американських політиків;
- здійснити дослідження особливостей перекладу лексико-семантичних і стилістичних засобів впливу у промовах американських політиків.

Методи дослідження – аналіз, синтез та узагальнення інформації, метод зіставлення, метод суцільної вибірки, метод порівняння, метод компонентного аналізу, метод перекладацького аналізу, метод статистичного аналізу.

Теоретична цінність роботи полягає в можливості використання результатів теоретичного дослідження в подальшій розробці теми.

Практична цінність роботи полягає в можливості використання результатів практичного аналізу в подальшій розробці теми, для створення навчальних і навчально-методичних посібників з лінгвістичної прагматики, політичної та комунікативної лінгвістики, семантики й дискурсології, підготовки практикумів із політичної лінгвістики, розробки навчальних курсів і спецкурсів із політичної комунікації та політичної лінгвістики, написання кваліфікаційних робіт студентів відповідної проблематики.

Матеріалом дослідження послуговували промови американських політиків. Матеріалом для дослідження стануть тексти промов Дж. Байдена та його дружини, першої леді США, Джилл Байден, К. Харріс, Г. Клінтон, Д. Трампа, Б. Обама, тощо.

Апробацію результатів здійснено на Міжнародній науково-практичній відеоконференції «Ad orbem per linguas. До світу через мови» (18- 19 травня 2023 р., КНЛУ). Матеріал доповіді висвітлено у тезах: Специфіка перекладу англomовних текстів новин. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2023 (с. 62-63).

Мета та завдання роботи зумовили її **структуру**: робота складається зі вступу, трьох розділів. Завершує роботу список використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ВПЛИВУ У ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ

1.1 Сучасні підходи до визначення сутності поняття маніпулятивного впливу

Поняття маніпулятивного впливу є фокусом дослідження багатьох науковців різних сфер, зокрема, лінгвістики, психології, філософії. З точки зору лінгвістики, поняття маніпулятивного впливу розглядали вітчизняні та зарубіжні філологи В. Є. Аккурт [4], Я. В. Гнезділова [14], О. В. Дмитрук [19], О.С. Іссерс, Л.Л. Ільницька [21], А. Beard [58] та інші. З точки зору психологічного підходу, поняття маніпуляції розглядають такі науковці, як Д. М. Каліщук [24], П. П. Волинець [12], тощо. У нашій роботі, для більш повного розуміння спектру визначень поняття маніпулятивного впливу, буде наведено визначення цього поняття з точок зору різних підходів. З точки зору психологічного підходу, поняття маніпулятивного впливу може бути визначене, як:

1) вид духовного, психологічного впливу, мішенню якого є дух, психічні структури людської особистості;

2) нез'ясованість факту прихованого впливу для об'єкта маніпуляції, іншими словами успіх маніпуляції гарантований, коли маніпульований вірить, що все відбувається природно і неминуче;

3) вплив, який вимагає значної майстерності і знань;

4) використання аудиторії як «живого матеріалу» для досягнення мети [12: 382 - 383].

Л.Л. Ільницька розуміє поняття маніпулятивного впливу як вид психолого-лінгвістичного впливу, який має на меті таємно, приховано змінити

думки, установки, поведінку адресата в інтересах маніпулятора, що вимагає майстерності від маніпулятора, щоб зміни, що відбуваються з адресатом, були непоміченими, неусвідомленими. Слова, які зазвичай характеризують маніпуляцію, найчастіше викликають негативне враження. Серед них такі слова, як: маскування, обман, панування, управління, примус, застосування сили, структурування світу в інтересах маніпулятора, врозріз з волею іншого, майстерність і вправність, тощо [21: 116].

Загальне для лінгвістики визначення явища маніпулятивного впливу в мовленнєвій комунікації, як стверджують А.А. Калита та Л.І. Тараненко [22: 11], – складена матриця альтернатив смислоутворювальних елементів дефініцій маніпуляції. Структуроване поле альтернатив смислоутворювальних елементів поняття маніпуляції показує, що для побудови загальної дефініції явища маніпуляції варто визначити її ціль (хоча й існує маніпуляція без усвідомлено поставленої комунікативної мети), стисло викласти технологію (конкретні шляхи маніпуляції, прийоми, методи, засоби) її реалізації, вказати конкретні сфери духовного світу реципієнта, на які спрямована маніпуляція, і об'єкт її впливу [22: 14].

Слідом за Б. Мотузенко [41], розглядаємо маніпулятивний вплив саме як мовленнєвий вплив. Передумовами цьому є, на нашу думку, те, що спонукати адресата до чогось можна, в першу чергу, через вірно дібрані слова. Отже, існує тенденція вважати маніпуляцію одним з видів впливу. Мовний вплив, як дослідницький напрям, охоплює комплекс проблем, досліджуваних у науці починаючи з 1970-х років які традиційно належать до таких предметних галузей, як ідеологічна пропаганда, лекторсько-пропагандистська діяльність, проблеми психології мови і мовного спілкування, педагогічний і психотерапевтичний вплив, судово-ораторське мистецтво та ін. У 1990-х рр. практичні аспекти мовного впливу стали активно розроблятися також в таких предметних сферах як масова комунікація, реклама, PR-технології. Саме з

1990-х рр. мовний вплив розглядається як повноправний об'єкт лінгвістики, переважно, як підрозділ психо- і прагмалінгвістики [22: 15].

До цього напрямку зверталися такі дослідники як К. Vossler, F. Kambartel, Н. Schneider, J. Allwood і багато інших. Мовний вплив розуміють як «пропаганда» і «технології переконання», що вивчають головним чином соціологія, соціальна психологія і теорії політичної і масової комунікацій. Цією сферою мовного впливу займалися дослідники R.M. Blakar, J. Habermas, J. Ellul, R.C. Schank, R.P. Abelson, M. Miller та інші. Також, він розглядається і як «ділова комунікація», в руслі орієнтованих на практику ділового спілкування шкіл, його вивчають такі дослідники як D. Carnegie, R.G. Nichols, R.B. Adler, J.M. Elmhurst та інші. По-третє, мовний вплив – «техніки переконання», досліджувані С. Degen, I. P. Levin, G. J. Gaeth, I. Simonson [44: 50].

Однак маніпулятивний вплив – багатовимірний процес, що охоплює різні категорії: вплив, переконання, навіювання, підпорядкування, управління, контроль. Тому відмінність між маніпуляцією і впливом можна висловити афористично: будь-яка маніпуляція – це вплив, але не будь-який вплив – маніпуляція (рис.1.1) [62: 293].

Отже, поняття маніпулятивного впливу та маніпуляції характеризується певними відмінностями у значенні. У нашій роботі, поняття маніпулятивного впливу буде розумітись як ненавмисно чи умисно прихований непрямий психо-комунікативний вплив на реципієнта, групу осіб чи масу людей, що забезпечує зміну взаємопов'язаних алгоритмів і режимів функціонування їх свідомості, підсвідомого і несвідомого.

1.2 Класифікація лексико-семантичних та стилістичних засобів впливу

Як вже було зазначено, вплив – явище мовного рівня. Саме засобами мовлення досягається ефективність маніпулятивного впливу. Первинною функцією слова вважається сугестія – підкорення через почуття, образи, підсвідоме довіру. Сугестивність слів виникла ще до появи аналітичного мислення у людини, тому що сфера як світ вербального мислення є платформою взаєморозуміння між людьми. Вплив слів на людину залежить не від буквально вимовленого, а від конотації – породження образів слів і почуттів через асоціації, а також від атмосфери і оратора [68: 49]. Отже, в якості одного із вербальних способів впливу можна назвати включення у текст інформації, яка несе сугестивну функцію. Основна мета сугестивної функції – впливати на психіку адресата, на його почуття, волю і розум, дана функція пов'язана зі зниженням свідомості, аналітичності і критичності при сприйнятті навіюваної інформації [6].

Вплив – явище комплексне, його може бути реалізовано на різних рівнях мовної системи. Так, сугестивним потенціалом володіють всі рівні мови: фонетика, просодика, графіка, орфографія, синтаксис, лексика, словотвір, морфологія. Однак в нашій роботі ми виділяємо 4 рівні мовного впливу, мовні засоби яких, на нашу думку, найчастіше використовуються на практиці: фонетичний, лексичний, стилістичний та синтаксичний. Фонетичний рівень представлено закономірностями звукового символізму, який полягає у здатності тих чи інших звуків асоціюватися з певними уявленнями або емоціями. Так, наприклад використання «шиплячих» приголосних у великій кількості породжує жорсткий текст, який асоціюється з негативними установками. До фонетичного аспекту можна віднести також і ритміку тексту, яка сприймається адресатом на емоційному рівні. Ефективне застосування

ритмічної структури тексту сприяє полегшенню сприйняття змісту тексту аудиторією. Також, ритм здатний вводити людину у стан трансю. До засобів впливу можна віднести також і такі засоби, як навмисна зміна ритму, перебивання ритму з метою фокусування уваги аудиторії на важливих аспектах тексту. До фонетичних засобів впливу можна віднести такі стилістичні засоби, як анафори, епіфори, асонанс, алітерації, анаграми, тощо. Фонетику можна рівнем мови, засобами якого вплив здійснюється найбільш ефективно, з огляду на те, що реципієнт тексту, як правило, не аналізує фонетичний рівень тексту. Він сприймає його засобами свідомого та підсвідомого рівнів, а автор тексту – досягає мети маніпулятивного впливу.

Лексичний рівень характеризується найбільш очевидним здійснення впливу. Важливим засобом реалізації впливу є емоційно-оцінна лексика, яка має високий ступінь експресивності, лексичні одиниці, що мають багатозначну природу, що дозволяє утворити неоднозначний контекст, який може бути зрозумілий по різному, і який можна інтерпретувати з різних точок зору. У політичному дискурсі, засобами мовного впливу все частіше стають розмовні конструкції та сленгові одиниці. Один з провідних зарубіжних сленгологів світу Ерік Партрідж визначає сленг як «існуючі в розмовній сфері досить неміцні, нестійкі, ніяк не кодифіковані, а часто і зовсім безладні й випадкові сукупності лексем, що відображають суспільну свідомість людей, які належать до певного соціального або професійного середовища» [79: 67].

Багато англійських дослідників використовує «слово сленг просто як синонім жаргону, аргю або кента» [79: 23]. Найбільш детально висловився з приводу дефініції терміну «сленг» автор словника сленгу Р. Спірс. Він зазначає, що «термін сленг спочатку використовувався для позначення британського кримінального жаргону як синонім слову кент (cant). З роками «сленг» розширює своє значення і в даний час включає різні види нелітературної лексики: жаргон, просторіччя, діалекти і навіть вульгарні слова» [80: 10—11].

Таким чином, сленгові вирази, що відображають типові ситуації і уявлення, починають грати роль символів, еталонів, стереотипів культури.

Концепція Р. Спірса дозволяє вивести сленг з кримінального жаргону і підкреслює, що в це поняття входить цілий список різних видів нелітературної лексики. У цьому його позиція стикається з позицією Ч. Фріза. Вчені стверджують, що сленг значно відрізняється за характером вживання від інших варіантів мови – діалекту (регіонального або соціального) та жаргону (фахових термінів).

Дослідник Вальтер де Грюйтер, в свою чергу, визначає поняття сленгу як слова, які використовуються в неформальній бесіді, які не можуть бути використані для формальної ситуації [55: 263]. На думку дослідника К. Ебла, сленг можна визначити як слова, які включають широко поширені, але зазвичай ефемерні терміни. Сленг може бути представлений вигаданими або усіченими словами в особливих сенсах, фразами, метафорами або порівняннями, які мають образне або гротескне значення, демонструють ексцентричний або екстравагантний гумор або фантазію» [66: 88]. Отже, дослідники відзначають, що сленг розглядається як неформальний шар лексичних одиниць, який часто обмежений спеціальними контекстами або використовується певним класом, професією, соціальною групою, тощо.

На думку Дж. Деві [64: 35], сленг спочатку застосовувався в якості мови нижчих верств суспільства і часто співвідносився з кримінальними класами. Е. Маттіелло зазначає, що сленг може походити від мови. Дослідник вважає, що мова сленгу являє собою комбінацію мови злодіїв і мови жебраків [75: 44].

Крім того, Х. Вентворт і С. Флекснер [83: 7] стверджують, що значний обсяг сленгових слів та виразів часто використовується в суспільстві. Так, сленгові одиниці використовуються різними групами суспільства

У політичному дискурсі, сленг та розмовні одиниці використовуються з метою утворення ефекту близькості до народу, з огляду на політичну

конкуренцію, де політики, утворюючи позитивний імідж, демонструють належність до народу країни, у якій вони намагаються підвищити свій рейтинг.

Також, можна виокремити застосування таких засобів впливу на лексичному рівні, як:

Використання професіоналізмів, які утворюють ефект професіоналізму промовця, глибокого розуміння того, про що він говорить. Використання професіоналізмів активізує довіру аудиторії, з огляду на те, що у більшості, широкі маси не до кінця розуміють значення багатьох професіоналізмів, а отже, вважають, що той, хто використовує їх у мовленні – професіонал, та йому можна довіряти.

- Використання фразеологічних зворотів, ідіом, кліше, стійких зворотів, які не лиш підвищують експресивність мовлення, але й здійснюють вплив в залежності від контексту та мети використання таких лексичних одиниць.
- Використання евфемізмів та перифразів. У політичному дискурсі, евфемізація є одним з ключових засобів впливу. Так, політичні лідери часто використовують абстрактні поняття, підмінюючи ними ті, що шокуватимуть аудиторію та викликатимуть хвилювання у суспільстві, застосовують узагальнюючі поняття, визначення, лексичні одиниці з метою уникнення чітких відповідей.
- Вживання іноземних або запозичених слів з метою внесення неявного сенсу. Так само як і у ситуації з використанням професіоналізмів, у багатьох випадках, широкі маси не до кінця розуміють значення багатьох іноземних або запозичених слів, а отже, вважають, що той, хто використовує їх у мовленні має широкий кругозір, є надзвичайно освіченим [39: 48].

Стилістичний рівень представлено широким колом стилістичних тропів та фігур. Коло тропів включає в себе метафори, порівняння, епітети, метонімію, символізм, перифраз, літоту, гіперболу, оксиморон, тощо. До стилістичних

фігур можна віднести такі стилістичні засоби, як ампліфікація, асиндетон, полісиндетон, анаколуф, антитеза, градація, інверсія, оксюморон, парцеляція, риторичне питання, плеоназм, тощо. Схарактеризуємо ті засоби виразності, які використовуються з метою утворення впливу найчастіше:

– Метафора – фігура мови, призначена в першу чергу для літературних та поетичних цілей, але яка також може з'являтися в контекстах, відмінних від літературних творів та поезії. Її можна визначити як «фігуру мови [...], яка пов'язує дві різні речі; подання однієї речі мовними засобами іншої» [60: 260]. Хоча метафора традиційно відома як лінгвістичний феномен, вона створюється за допомогою концептуалізації областей знання, які є загальним когнітивним інструментом, використовуваним

– Метонімія (грец. Metonymia – перейменування) – троп, заміна одного слова або виразу іншим на основі близькості значень; вживання виразів в переносному сенсі. У метонімії явище або предмет позначається за допомогою інших слів і понять. При цьому зберігаються зближують ці явища ознаки або зв'язки. Уявлення про поняття в метонімії дається за допомогою непрямих ознак або вторинних значень, але саме це і підсилює поетичну виразність мови [70: 265].

– Перифраз (грец. Periphrasis – обхідний зворот) – один з тропів, в якому назва предмета, людини, явища замінюється вказівкою на його ознаки, як правило, найбільш характерні, що підсилюють зображальність мови.

– Уособлення (прозопопея, персоніфікація) – вид метафори; перенесення властивостей одушевлених предметів на неживі (душа співає, річка грає ...).

– Синекдоха (грец. Synekdoche – співвіднесення) – один з тропів, вид метонімії, що складається в перенесенні значення з одного предмета на інший за ознакою кількісного між ними відносини. Синекдоха – виразний засіб типізації.

– Порівняння – слово або вираз, що містить уподібнення одного предмета іншому, однієї ситуації – інший.

– Образ – узагальнене художнє відображення дійсності, вbrane у форму конкретного індивідуального явища [48: 309].

– Алгоритія (грец. Allegoria – іносказання) – конкретне зображення предмета або явища дійсності, що заміняє абстрактне поняття або думку.

– Епітет (грец. Epitheton – додаток) – образне визначення, що дає додаткову художню характеристику кому-небудь або чого-небудь («гай золотий»), слово, яке визначає предмет або явище і підкреслює будь-які його властивості, якості або ознаки [48: 328]. Ознака, виражена епітетом, як би приєднується до предмету, збагачуючи його в смисловому та емоційному відношенні. Властивості епітета проявляються в слові лише тоді, коли воно поєднується з іншим словом, що позначає предмет або явище.

На синтаксичному рівні, використовуються синтаксичні виразні засоби, або фігури мови – це особливі синтаксичні конструкції, використовувані для посилення виразності висловлювання і образно-виразної функції мови в цілому [47: 58]. В основі фігур мови лежить синтаксична образність, тобто здатність створювати додаткові смисли на синтаксичному рівні з метою посилення зображальності тексту, тому вони ефективно справляються з посиленням ступеня впливу мови на адресата. Нижче розглянуті такі синтаксичні засоби, що найбільш часто використовуються з метою сугестивного впливу.

Синтаксичний паралелізм – це синтаксично однакова побудова двох і більше речень або фраз, наступних одне за одним.

Паралелізм є одним з видів повтору і характеризується наявністю однотипного порядку слів, однотипних присудків, однаковою послідовністю членів речення.

Антитеза виявляє контраст між ідеями і явищами, тим самим надаючи образність і яскравість вираженої ідеї. У поєднанні з синтаксичним паралелізмом антитеза сприяє кращому запам'ятовуванню тексту.

Синтаксична анафора є найбільш частотним різновидом синтаксичного повтору, який часто виконує сугестивну функцію.

Епіфора – це повторення одних і тих же елементів в кінці суміжних пропозицій або уривків [31: 150].

Симплока – це стилістична фігура повторення початкових і кінцевих слів в суміжних фразах при різній середині або середини при різних початку і кінці.

Слід зазначити, що синтаксичні засоби, засновані на повторення ключового слова або групи слів, є досить поширеним інструментом в сугестивного впливу. Це пояснюється одним з факторів успішного мовного впливу – правилом багаторазового повторення, яке сприяє ефективному запам'ятовуванню і автоматизації. Також цей прийом дозволяє акцентувати найважливішу інформацію і вважається найкращим способом впровадження «ключового слова» (наприклад, назва марки) до свідомості сугеренда. Перефразований повтор володіє більшою сугестивною силою, так як адресат не відразу помічає повторювану думку, яка мала б викликати підозру, і, як наслідок, висловлення успішно проникає в підсвідомість [12: 17].

У сугестивній лінгвістиці також не обходяться без використання парцеляції. Парцеляція – це поділ висловлювання на два або більше самостійних, інтонаційно відокремлених відрізків. Риторичне питання – це одна синтаксична фігура, що володіє великим сугестивний потенціалом. Риторичне питання – це питання, яке ставиться не з метою отримати на нього відповідь, а з метою привернути увагу адресата до того чи іншого явища [20, 278]. Також, для підвищення вербального впливу використовуються такі синтаксичні засоби, як інверсія, окличні конструкції, емфатичні конструкції, питальні конструкції.

Отже, у висновку зазначимо, що у нашій роботі ми виділяємо 4 рівні мовного впливу, мовні засоби яких, на нашу думку, найчастіше використовуються на практиці: фонетичний, лексичний, стилістичний та синтаксичний. Кожен з таких рівнів представлено широким колом стилістичних засобів.

1.3 Політичний дискурс як сфера функціонування лексико-семантичних та стилістичних засобів впливу

Політичний дискурс є однією з тих сфер, де функціонування лексико-семантичних та стилістичних засобів впливу є надзвичайно частотним. Так, засоби впливу використовуються для досягнення різних завдань – формування суспільної думки щодо того чи іншого поняття, явища, об'єкта предмета; здійснення мега-, макро- та мікро-політики, формування позитивного чи негативного іміджу політичних діячів на державній, світовій арені, спонукання суспільства до тих чи інших дій.

Характеризуючи політичний дискурс, зазначимо, що суспільне призначення цього виду дискурсу, на думку О. Д. Бойко [10: 63], полягає в тому, щоб донести до адресатів – громадян спільноти – необхідність «політично правильних» дій і оцінок. На думку дослідника, мета політичного дискурсу – не описати, а переконати, пробудивши в адресаті наміри, дати ґрунт для переконання і спонукати до дії [67: 34]. Деякі дослідники дотримуються думки, що переконання є основною характеристикою політичного дискурсу [68].

Виокремлення жанрів політичної комунікації є доволі складним питанням, який характеризується суперечливим характером. Дослідники політичної комунікації пропонують класифікації жанрів політичного дискурсу, виходячи з різних параметрів і критеріїв.

При зіставленні усного та писемного мовлення виділяють:

- жанри усного мовлення (виступ на мітингу, доповідь, бесіда, дебати, інтерв'ю тощо);
- жанри письмової мови (програма, листівка, газетна стаття, лист політичного лідера, історична довідка, медіа-кит, тощо) [2].

При зіставленні монологічного та діалогічного мовлення виділяють:

- монологічні жанри (, промова, радіозвернення, стаття в газеті і ін.);
- діалогічні жанри (дискусія, переговори та ін.) [2].

За обсягом інформації серед жанрів політичної комунікації розрізняють [26: 20]:

- малі жанри (гасло, слоган, промовка);
- середні жанри (виступ на мітингу або в парламенті, листівка, газетна стаття та ін.);
- великі жанри (партійна програма, політична доповідь, книга політичної публіцистики та ін.)

О. Д. Бойко виходить з широкого підходу до політичного дискурсу, включаючи в нього не тільки інституційне (статусно-орієнтоване), але і особистісно орієнтоване спілкування. В якості одного з параметрів структурування жанрового простору політичного дискурсу розглянуто ступінь інституційності. Жанри політичної комунікації розташовані під час градування за віссю інституційності / офіційності від максимальної неформальності спілкування до максимальної інституційності / офіційності наступним чином:

- розмови про політику в родині, з друзями, розмови з незнайомими людьми в черзі, з випадковими попутниками, анекдоти, чутки;
- самвидавні листівки і графіті, як правило, критичного змісту;
- телеграми і листи громадян в знак підтримки або протесту;

- політичний скандал – знаходиться на межі особистісного та інституційного;
- прес-конференції;
- публічні політичні дискусії;
- публічні виступи, промови політичних лідерів;
- закони, укази та інші політичні документи;
- міжнародні переговори, офіційні зустрічі керівників держав [10: 63–64].

Розмежовуючи жанри політичного дискурсу щодо суб'єктно-адресатних відносин, О. Д. Бойко дотримується тристоронньої класифікації, запропонованої В. Дікманом:

- суспільно-інституційна комунікація (постанови уряду, декрети, закони, заклики, гасла, плакати, висловлювання політичних лідерів як представників інститутів),
- комунікація між інститутом і громадянином (петиції, звернення, листівки, накази виборців, виступи на мітингах)
- комунікація між агентами в інститутах (службова переписка, кулуарне обговорення, закрите засідання, переговори, зустрічі політичних діячів, парламентські дискусії, круглий стіл, послання президента конгресу, виступ прем'єр-міністра на засіданні Ради, доповідь на з'їзді, партійна програма, програмна промова на з'їзді партії та ін.) [10: 55].

В даному дослідженні політичний дискурс також диференціюється за подієвою локалізацією. В цьому випадку жанр розглядається як форма мови, що є частиною комунікативної події. Один і той же жанр може входити в різні події, при цьому події політичного життя підрозділяються на циклічні (ритуальні), календарні (поточні) і спонтанні.

За характером провідної інтенції виділяються такі жанри політичного дискурсу:

- ритуальні / епідейктичні жанри (інавгураційна промова, ювілейна мова, традиційне радіозвернення), в яких домінує інтеграція;
- орієнтаційні жанри, що представляють собою тексти інформаційно-прескриптивного характеру (партійна програма, конституція, послання президента про становище в країні, звітна доповідь, указ, угода);
- агональні жанри (гасло, рекламна мова, передвиборні дебати, парламентські дебати) [67: 32].

Н. Ферклаф пояснює труднощі виділення жанрів політичного дискурсу його неоднорідністю і широким розумінням політики як частково інституалізованої сфери соціального життя, в якій різні соціальні групи діють, переслідуючи свої інтереси, потреби, прагнення та цінності. Жанри політичного дискурсу часто мають гібридний характер, що пов'язано з процесом соціальних змін, в якому задіяні як політика, так і інші сфери життя.

Сегментований жанровий простір політичного дискурсу за сферами діяльності та функцій до політичних жанрів відносить:

- по-перше, жанри, що мають відношення до політичної системи (наприклад, політичні дебати, політичні маніфести і програми, парламентські чи партійні мови політичних діячів на конференціях, нормативні документи);
- по-друге, медіатизовані політичні жанри (наприклад, політичні новини, політичні інтерв'ю, бесіда або інтерв'ю з політичним діячем, радіопередача про політику, політична реклама в пресі або на щитах);
- по-третє, жанри, які стосуються політичної публічній сфері (публічні зустрічі, матеріали кампаній, політичні форуми, фокус-групи) [67: 33—34].

Функціонально-діяльнісний принцип покладено і в основу класифікації N. Fairclough [67: 66—68]. Виходячи з функціонального розуміння жанру, дослідник пропонує сегментувати сферу політичної дії за наступними функціональними діями: законодавство, самопрезентація, створення громадської думки, досягнення згоди всередині партії, реклама і збір голосів,

управління, також виконання, контроль, також вираз опозиційних настроїв. Функціональне сегментування полягало в структурі жанрів.

М. Гейз пропонує розрізняти такі жанри за метою висловлювання: інформативні, оціночні та імперативні (що закликають до дії). Інформація, оцінки та імператив можуть бути присутніми в одному і тому ж тексті (наприклад, в передвиборній листівці), також існують тексти, в яких переважає одна з названих ознак [68: 54].

Дотримуючись нашого розуміння жанру як основної характеристики тексту, яка визначається діяльністю людини в ситуації відповідного спілкування, пропонуємо виділяти такі групи жанрів політичних промов:

- інформаційні жанри;
- переконуючі жанри;
- призовні жанри;
- жанр-виправдання / покаяння.

Наведена градація, крім принципу цілепокладання, заснована на визнанні діяльності істотним чинником комунікації. У свою чергу, мовна діяльність визначає предметний тип змісту тексту, що знаходить відображення в представлених групах жанрів. Комунікативна діяльність суб'єктів політики, серед іншого, включає в себе: інформування (повідомлення), переконання, заклик, виправдання (покаяння). При цьому пропаганда як поширення певної політичної ідеології, поглядів і переконань може бути характеристикою всіх жанрів політичного дискурсу.

Ключовою інтенцією тексту інформаційного жанру є інтенція інформування. До цієї групи жанрів відносяться публічні виступи, в тому числі, інавгураційні промови, послання конгресу, виступи в парламенті; прес-релізи, комунікація прес-конференції, круглого столу, ток-шоу; статті в ЗМІ, тощо [10: 91].

Інформаційні жанри включають велику різноманітність жанрів, що розрізняються як градацією за шкалою інституціональності, так і ступенем агональності. Інформування отримує реалізацію, головним чином, в диктеми фактуального типу (диктеми-повідомлення). Інформування часто супроводжується оцінкою, що актуалізується за допомогою фактуально-оціночної і оцінної інформації в диктеми відповідного типу. На відміну, наприклад, від прес-релізу, публічний виступ може відрізнитися ступенем агональності, що виявляється в мовних актах звинувачення, викриття, що реалізуються у відповідних диктемах.

Переконуючі жанри включають в себе публічні виступи на з'їздах, зборах; передвиборні виступи; дебати; публікації в ЗМІ, тощо. У інтенціональному комплексі тексту даного жанру визначальну роль відіграє намір промовця переконати слухача в правильності обраної стратегії в даній ситуації, що супроводжується прагненням інформувати його про сформовану політичну ситуацію, а також про свою позицію і закликати його встати на свою сторону. Прагматика переконання проявляється в диктемах-звинуваченнях, викриттях, вердикти, осміяння (в диктеми оціночного, фактуально-оцінного типів), в яких реалізуються відповідні мовні акти [2].

До призовних жанрів можна віднести публічні виступи; публікації в ЗМІ; гасла, тощо, інтенцією яких є інтенція призову, що реалізується в диктемах установочного типу (в диктемах-закликах). Політичний текст призовного жанру може містити ряд фактуальних і фактуально-оцінних диктем – стверджень, в яких представлена аргументація промовця, що прагне зробити свій заклик більш переконливим. Заклик може супроводжуватися мовними актами агональністю і аргументацією, покликаних обґрунтувати позицію мовця.

Жанр-виправдання / покаяння, як правило, представлений публічним виступом, зазначеним інтенцією визнання своєї провини / неправоти і пояснення ситуації. У змістовному плані прагматика виправдання і покаяння

проявляється в мовних актах покаяння і жалю, які реалізуються у відповідних диктемах тексту, переважно, в диктемах оціночного, фактуально-оцінного типів. Мовний акт каяття може супроводжуватися викладом програми на майбутнє, а також закликом до спільних зусиль, реалізованим в диктеми фактуального і установочного типів.

Характеризуючи жанри політичної комунікації, Н. В. Кондратенко [26: 18] виділяє такі з них, як:

- презентаційно-іміджеві;
- інформативні;
- ритуальні;
- агітаційні;
- агонально-аргументативні.

Презентаційно-іміджеві представлені слоганом, програмою та біографією політика. Їх метою є формування позитивного іміджу політичного суб'єкту. Інформативні жанри політичної комунікації мають спільні риси з журналістськими. Вони включають в себе оперативну інформацію, проте на противагу медійним текстам, мають оптимізований характер. Н. В. Кондратенко відносить до цієї групи такі жанри, як повідомлення, заява та інтерв'ю [26: 19].

Ритуальні мовні жанри супроводжують політичні ритуали, що містять вербальні складники – виступи або звернення до громадськості. До групи ритуальних мовних жанрів, дослідниця відносить такі, як: заздалегідь підготовані тексти, що виголошуються на парадах, інавгураціях, святкових урочистостях. До таких текстів віднесено наступні: як інавгураційна промова президента, привітання (подається від імені політиків з нагоди свят або річниць), некролог (готується у зв'язку із втратою суспільно значущої персони), подяка (адресована політичному суб'єкту, роль якого необхідно відзначити) тощо [26: 20].

Агітаційні мовні жанри застосовуються у період виборчих кампаній. Основним завданням таких жанрів є спонукати виборців до участі в голосуванні та підтримки політичного суб'єкта. Їх основними різновидами є слоган-заклик, політичні виступи та листівки. Агонально-аргументативні мовні жанри реалізуються у полілогічній взаємодії політиків, зокрема під час спілкування. До таких жанрів віднесено спілкування у дебатах, телепрограмах і ток-шоу [26: 21—22]. З огляду на повноту класифікації політичних жанрів вітчизняної дослідниці, саме ця класифікація буде взята за основу у нашому дослідженні.

Характеризуючи політичний дискурс як сферу здійснення маніпуляції, варто зазначити, що у сучасному світі, феномен політичного маніпулювання є певною грою між лідером і масами. Грамотне політичне маніпулювання, комплекс цілеспрямованих дій, спрямованих на досягнення певних цілей, неможливо без вибору правильної стратегії і опори на інші види маніпулювання. Будь-які політичні дії, що впливають на свідомість людей, являють собою детально продуманий план, що спирається на маніпуляцію і пов'язаний з іншими сферами життєдіяльності людини [56].

Політична маніпуляція – масова маніпуляція, яка передбачає маніпуляцію свідомістю великих груп людей. Найважливішою особливістю політичної маніпуляції є її кінцева мета – боротьба за отримання або утримання влади. На думку О. Г. Рудої, політична маніпуляція передбачає:

а) впровадження у свідомість неявного, але бажаного для певних груп змісту під виглядом об'єктивної інформації;

б) вплив на «больові точки суспільної свідомості», що збуджують страх, тривогу, ненависть і т. д.;

в) реалізацію певних задумів і приховуваних цілей, досягнення яких комунікант пов'язує з підтримкою громадською думкою своєї позиції [44: 45-46].

Базовим концептом, що визначає специфіку маніпуляції у політичному дискурсі, є концептуальна опозиція «свій-чужий». Вона може виражатися як експліцитно через пряме протиставлення з використанням лінгвістичних маркерів, так і імпліцитно [41]. Вербальна агресія по відношенню до «чужого» у політичному дискурсі виражається за допомогою наступних маркерів:

- лексика, що створює дистанцію;
- показники применшення значущості;
- показники недовіри до опонента.

Для позначення «своїх» у політичному дискурсі використовуються наступні маркери:

- лексика зі значенням спільності;
- звернення до аудиторії, що демонструє співучасть;
- граматичні форми непрямого імперативу [41].

До лексичних маркерів концептуальної опозиції «свої–чужі» можна також віднести прагмеми. Прагмема – лексична одиниця, яка відображає ставлення спікера, що її використовує, до адресата або предмету обговорення. Наприклад, при обговоренні політичних діячів, що діють спільно, можуть вживатися слова *ally* / *allies*, які яскраво виражають емоційне забарвлення повідомлення. Одним із знаків інтеграції є також використання інклюзивного «*we*». Інклюзивне «*we*» використовується суб'єктом з метою продемонструвати співучасть проблемам аудиторії та єднання з адресатом [29: 60].

Числа також нерідко стають предметом маніпуляції. Вони створюють у аудиторії відчуття достовірності і точності інформації, яку викладає спікер. Однак статистичні дані надають величезні можливості для спотворення дійсності. Надання аудиторії сухих чисел нерідко створює враження точності наведеної інформації, але не здатне надати будь-які додаткові відомості [51: 198].

Отже, політична комунікація характеризується високим ступенем маніпулятивного впливу, метою якого є формування суспільної думки щодо того чи іншого поняття, явища, об'єкта предмета; здійснення мега-, макро- та мікро-політики, формування позитивного чи негативного іміджу політичних діячів на державній, світовій арені, спонукання суспільства до тих чи інших дій, тощо.

1.4 Специфіка відтворення лексико-семантичних та стилістичних засобів впливу

Проблема відтворення засобів реалізації впливу знаходиться у фокусі досліджень багатьох науковців. Розглядаючи специфіку відтворення засобів реалізації мовленнєвої маніпуляції, варто зазначити, що у кожному дискурсі, де застосовується мовленнєва маніпуляція, засоби та рівень складності її відтворення будуть відрізнятися. Найбільш складним, з точки зору перекладознавства, є рекламний дискурс, переклад маніпулятивних лінгвістичних засобів якого обумовлено необхідністю не лише відтворити зміст рекламного слогану, але і його сугестивний вплив [25]. Необхідно враховувати, що засоби сугестивного впливу, у багатьох випадках, залежать від світосприйняття аудиторії, а отже, одні і ті ж засоби реалізації мовленнєвої маніпуляції можуть бути ефективні для однієї нації, та неефективні для іншої. Отже, перед перекладачем стоїть завдання віднайти такі засоби реалізації мовленнєвої маніпуляції, які б здійснювали еквівалентний вплив на аудиторію в рамках короткого рекламного повідомлення. Характеризуючи інші дискурси, такі як політичний дискурс, медіа дискурс, або художній дискурс, зазначимо, що перекладач не настільки обмежений у виборі засобів перекладу, а отже, з метою відтворення засобів реалізації мовленнєвої маніпуляції, він може застосовувати цілий комплекс перекладацьких трансформацій.

Розглянемо більш докладно перекладацькі трансформації, які можуть бути застосовані в рамках перекладу засобів реалізації мовленнєвої маніпуляції. Лексичні трансформації є відхиленнями від словникових відповідностей. Як правило, вони входять у вживання з тієї причини, що в мові оригіналу і мовою перекладу обсяг значень лексичних одиниць не збігається. Деякі автори, такі як Р. П. Зарівчак, М. П. Кочерган, О. І. Чередніченко, виділяють три види трансформацій: додавання, опущення і лексична заміна. Під лексичними замінами вони розуміють спосіб перекладу лексичних одиниць вихідного тексту, який здійснюється при використанні в перекладі одиниць мови перекладу. Значення даних одиниць при цьому не збігається з вихідними значеннями, але може бути отримано за допомогою логічних перетворень. До цих перетворень можна віднести такі прийоми, як генералізація, конкретизація та інші [52: 56].

Д. А. Челядіна визначає лексичні трансформації як «відхилення від словникових відповідностей» [50]. У лексичних системах англійської та української мов спостерігаються розбіжності, які проявляються в типі смислової структури слова.

Сутність лексичних трансформацій полягає в заміні окремих лексичних одиниць (слів і стійких словосполучень) вихідної мови лексичними одиницями мов перекладу, які не є їх словниковими еквівалентами, тобто, які мають інше значення, ніж передані ними в перекладі одиниці мови перекладу [23: 41].

У значенні слова в різних мовах часто виділяються різні ознаки одного і того ж явища або поняття, де відображено бачення світу, властиве даній мові, вірніше, носіям даної мови, що неминуче створює труднощі при перекладі. Чим ширше семантичний обсяг слова, тим ширше його сполучуваність, тому що завдяки цьому воно може вступати в найрізноманітніші зв'язки. Це в свою чергу допускає широкі можливості його передачі в перекладі, різні варіанти перекладу. Велике значення має і звичне для кожної мови вживання слова.

Лексичні трансформації часто поєднуються, тому чітко кваліфікувати їх не завжди можливо. Загалом можна виділити 8 основних різновидів лексичних трансформацій: конкретизація, генералізація, прийом лексичного додавання, прийом опущення, прийом смислового розвитку, прийом антонімічного перекладу, прийом цілісного перетворення, прийом компенсація [13: 383]

Також, до лексичних трансформацій відносять перестановки, прийом транскрипції, транслітерації, калькування, описовий переклад, експлікація, стиснення.

Одним з найпоширеніших способів лексичних перетворень є лексико-семантичні заміни. Цей прийом може здійснюватися шляхом заміни форм слова, заміни частин мови і заміни членів речення. Заміни форм слова являють собою заміни числа у іменників, заміни часів у дієслів та інші. Заміни частин мови є досить поширеним типом замін. Широко поширене таке явище, як «прономіналізація» – заміна іменника займенником. Але також часто зустрічається такий тип перетворення, як заміна прикметника (зазвичай утвореного від географічної назви) на іменник. При заміні частин мови також може відбуватися перебудова синтаксичної структури речення, іншими словами заміна частин мови.

Заміни членів речення являють собою перебудову синтаксичної схеми побудови речень. Найчастіше дана перебудова викликана необхідністю передачі «комунікативного членування». Найяскравіший приклад цього типу є заміна пасивної конструкції англійської мови на активну конструкцію української мови [27: 54].

Далі слід згадати такий прийом перекладу як генералізація. Він полягає в заміні вузького поняття загальним, а видового поняття родовим. При перекладі з англійської на українську він використовується набагато рідше, ніж конкретизація, що пов'язано з особливістю англійської лексики. Слова

англійської мови зазвичай мають більш абстрактний характер, ніж українські слова, які відносяться до того ж поняття.

Поширеність прийомів генералізації і конкретизації при перекладі з англійської українською пояснюється наявністю безлічі англійських слів з широкою семантикою, у яких немає прямої відповідності в українській мові. Як правило, прийоми генералізації і конкретизації супроводжують один одного. Але при цьому можлива генералізація без конкретизації в тому випадку, якщо необхідно передати широке абстрактне поняття без уточнення його в перекладі. Прийом конкретизації, на відміну від генералізації неможливий без останньої.

Конкретизація є протилежністю генералізації. Під нею розуміється заміна слова або поєднання слів в мові оригіналу з більш широким значенням словом або поєднанням слів в мові перекладу.

При конкретизації заміна слова з широким значенням словом з вузьким значенням визначається [30: 71]:

- розбіжністю у двох мовах;
- відсутністю в мові перекладу необхідної лексичної одиниці з широким значенням;
- розбіжністю в стилістичному забарвленні;
- вимогами граматичного порядку;
- прагненням уникнути повторів;
- прагненням досягти більшої образності.

Лексичні трансформації нерідко вимагають внесення додаткових слів. Це обумовлюється низкою причин. По-перше, відмінностями в структурі речення. Стислість англійської фрази і розгорнутий вираз думки в українській вимагає введення додаткових слів. Прийом лексичного додавання обумовлюється відсутністю потрібного слова або потрібного лексико-семантичного варіанта даного слова.

По-третє, додавання в процесі перекладу можуть бути викликані перебудовою синтаксичної структури речення і для передачі «членування речення» необхідно ввести підмет в англійській мові, який відсутній в українській. Особливу складність для перекладача представляє широке використання атрибутивних поєднань. Особливо, атрибутивних поєднань «іменник + іменник», «прикметник + іменник». Останнє носить термінологічний характер. Правильний вибір компонента для додавання в український варіант перекладу, вимагає наявності екстралінгвістичних знань у перекладача [37: 148].

Також існує явище, прямо протилежне додаванню – прийом опущення. Найчастіше опускаються ті слова, які є надлишковими з точки зору їх смислового змісту. Усунення надлишкових елементів тексту оригіналу дає перекладачеві можливість скорочувати загальний обсяг тексту.

Наступним видом лексичних трансформацій є прийом смислового розвитку. Він обумовлюється відмінностями в словникових відповідностях в англійській і українській мовах.

Один з поширених прийомів лексичних перетворень при перекладі публіцистичних текстів є цілісне перетворення. Також це різновид смислового розвитку. Цей прийом можна охарактеризувати як перетворення слова, а іноді цілого речення.

Під компенсацією в перекладі прийнято розуміти заміну непередаваного елемента іншим засобом, який передає ту ж інформацію. Причому не обов'язково заміна буде проводиться в тому ж місці тексту, що і в оригіналі.

Антонімічний переклад є заміною поняття, вираженого в вихідному тексті, протилежним за значенням поняття. Це нерідко супроводжується перебудовою всього речення для збереження змісту [38: 111].

Отже, можемо зробити висновки про те, що головною метою перекладу засобів реалізації мовленнєвої маніпуляції є досягнення адекватності. Перед

перекладачем стоїть завдання перетворити текст оригіналу за допомогою різних перекладацьких трансформацій, для того, щоб текст перекладу передавав всю інформацію вихідного тексту і при цьому відповідав нормам перекладного тексту.

Висновки до розділу 1

У ході аналізу теоретичних джерел було з'ясовано, що маніпулятивний вплив – це вид психологічного впливу, який має на меті таємно, приховано змінити думки, установки, поведінку адресата в інтересах того, хто здійснює вплив, що вимагає майстерності від маніпулятора, щоб зміни, що відбуваються з адресатом, були непоміченими, неусвідомленими. У роботі у було виокремлено 4 рівні мовного впливу, мовні засоби яких, на нашу думку, найчастіше використовуються на практиці: фонетичний, лексичний, стилістичний та синтаксичний. Кожен з таких рівнів представлено широким колом стилістичних засобів.

У рамках дослідження теоретичних джерел, було з'ясовано, що функціональна специфіка дискурсу політичної комунікації полягає у застосуванні його в якості інструменту політичної влади, що реалізується в оволодінні владою, боротьбі за неї, збереженні влади, здійсненні, стабілізації і перерозподілі влади. В рамках дослідження, було виокремлено ключові функції дискурсу політичної комунікації, які вважаються аспектами прояву аналізованої функції: інтеграція групових політичних агентів; функція диференціації; функція атональності і гармонізації; інтерпретація і орієнтація, акціональна та інформаційна функція; функція контролю і спонукання.

Встановлено, що політична комунікація характеризується високим ступенем маніпулятивного впливу, метою якого є формування суспільної думки щодо того чи іншого поняття, явища, об'єкта предмета; здійснення мега-, макро- та мікро-політики, формування позитивного чи негативного іміджу політичних діячів на державній, світовій арені, спонукання суспільства до тих

чи інших дій, тощо. До способів маніпуляції в текстах політичних промов було віднесено наступні: фабрикація фактів, відбір матеріалу, великий натовп, великий натовп, дроблення і терміновість, спрощення, стереотипізація, зміна сенсу слів і понять, маніпуляція за допомогою контрасту і узагальнення, маніпуляція за допомогою підміни поняття, маніпуляція критикою, маніпулятивні звернення до ідентичності, використання незрозумілих слів і термінів, відволікання уваги за допомогою темпу міркування, тощо.

Встановлено також, що при перекладі засобів впливу необхідно застосовувати перекладацькі трансформації, які включають в себе лексичні, граматичні та лексико-граматичні. Перекладацькі трансформації використовуються з метою утворення адекватного варіанту перекладу засобів впливу політичного дискурсу.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИХ І СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ ВПЛИВУ У ПРОМОВАХ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛІТИКІВ

У другому розділі здійснено аналіз лексико-семантичних і стилістичних засобів впливу у промовах американських політиків. Матеріалом для дослідження є тексти промов Дж. Байдена та його дружини, першої леді США, Джилл Байден, К. Харріс, Г. Клінтон, Д. Трампа, Б. Обама, тощо.

2.1 Дослідження лексичних засобів реалізації впливу у промовах політиків

Першим кроком нами буде проаналізовано лінгвістичні особливості політичних промов. До таких особливостей було віднесено:

1. Використання термінів. Ця група лексичних особливостей політичних промов включає в себе широке коло термінів, які було розподілено за тематичним принципом на такі групи, як:

– Застосування політичних термінів

(1) *540,000 more jobless claims were filed last week, the highest in eighteen years. And we now risk falling into a deflationary spiral that could increase our massive debt even further* (JB, URL).

У наведеному прикладі було застосовано політичний термін *a deflationary spiral*. Часте використання термінів у політичних промовах

обумовлено тим, що промови висвітлюють різноманітні аспекти функціонування країни, особливості ведення політики, взаємодії держави та суспільства, держави на міжнародному рівні, тощо. Тематика політичних промов обумовлює необхідність застосування термінів, що репрезентують поняття, про які йдеться у промові.

– Вживання економічних термінів:

(2) *All four congressional leaders agree with me that de- — that default is not — let me say it again — default is not an option* (SR, URL).

Політика тісно взаємодії зі сферою економіки. Отже, у політичних промовах застосовується велика кількість економічних термінів. У фрагменті оригіналу використано такий термін економічної сфери, як *default*, який описує економічне поняття, що означає крах фінансової системи країни.

– Застосування медичної термінології:

(3) *We're already seeing a rise in the flu and RSV and other respiratory illnesses, especially among young children* (JB, URL).

Приклад демонструє застосування такого медичного терміну, як *RSV*. Як вже було зазначено, політичні промови охоплюють усі сфери функціонування держави та суспільства в цілому. Отже, медична сфера також є об'єктом промов політиків, а отже, у них застосовуються також і медичні терміни.

– Застосування військової термінології:

(4) *You know, in my private meeting with President Zelenskyy after the G7 meeting and his with staff, I told — the United States, together with our allies and partners, is going to begin training Ukrainian pilots in fourth-generation fighter aircraft, including F-16s, to strengthen Ukraine's air force as part of a long-term commitment to Ukraine's ability to defend itself* (SR, URL).

Політична сфера тісно взаємодіє з військовою сферою, а отже, у текстах політичних промов частовживаними є військові терміни. У прикладі

використано військовий термін *F-16*, який використовується на позначення літака-випилювача.

2. Використання інтернаціоналізмів:

(5) *So just as I've pursued these measures here at home, so has the United States worked with many nations to curb the excesses of capitalism -- not to punish wealth, but to prevent repeated crises that can destroy it* (JB, URL).

Як демонструє приклад, у ньому було застосовано інтернаціоналізм *capitalism*. Використання інтернаціоналізмів у текстах політичних промов обумовлене тим, що наразі інтернаціоналізм застосовуються у багатьох сферах життєдіяльності. Політика має міжнародний характер, а отже, велика кількість політичних понять представлена інтернаціоналізмами.

3. Використання власних назв:

(6) *Before turning to the important work we accomplished here at the G7, I want to take a few minutes addressing the budget negotiations that I'm heading back home to — to deal with* (SR, URL).

У прикладі застосовано власну назву *G7*, яка є аббревіатурою назви міжнародного політичного клубу “The Group of Seven”.

4. Використання неологізмів:

(7) *And I'm not going to agree to a deal that protects wealthy tax cheats and crypto traders while putting food assistance at risk for nearly a hundred — excuse me — nearly 1 million Americans* (SR, URL).

З огляду на те, що тексти політичних промов охоплюють найсучасніші тематики, до їх складу входять також і неологізми. У наведеному фрагменті політичної промови використано такий неологізм, як *crypto*.

5. Використання розмовних виразів, з метою створення ефекту близькості до народу

(8) *Number one, he knows what I proposed. What I proposed is that we expand Obamacare and we increase it. We do not wipe any* (BO, URL).

Як демонструє приклад, політик застосовує таку розмовну конструкцію, як *We do not wipe any*, утворюючи ефект близькості до народу.

6. Використання фразеологічних одиниць:

(9) *But as I have made very clear, I will not accept a bad deal for the American people* (BO, URL).

В прикладі було застосовано фразеологічну одиницю *a bad deal*, яка слугує засобом підвищення експресивності тексту промови.

7. Використання імперативу:

(10) *Vote for the diverse, hopeful America we saw in last night's roll call* (НК, URL).

Характерною рисою політичних промов є застосування імперативу, так як метою політичних промов є формування у аудиторії тих чи інших думок, спонукання до певних дій. Отже, у прикладі, засобами імперативу *Vote*, автор промови закликає аудиторію до дій – голосувати за кандидата, який, на думку автора, уособлює різноманітну, обнадійливу Америку.

8. Використання широкого кола модальних дієслів, яка обумовлене тим, що однією з головних функцій політичного дискурсу є здійснення впливу на аудиторію та спонукання її до прийняття тих чи інших рішень, здійснення тих чи інших дій. Серед прикладів використання модальних дієслів у текстах політичних промов було використано такі, як:

a) Використання модального дієслова *should*:

(11) *The issue is the American people should speak. You should go out and vote. You're voting now* (НК, URL).

b) Використання модального дієслова *must*:

(12) *I want to suggest to you today that we must go forward, and not backward* (DT, URL).

c) Використання дієслова *can*:

(13) *Expectations rise, then, faster than governments can deliver, and a pervasive sense of injustice undermine people's faith in the system* (DT, URL).

d) Використання дієслова *may*:

(14) *The end of the Cold War may have led too many to forget this truth* (DT, URL).

9. Застосування інклюзивного "we":

(15) *We will get our people off of welfare and back to work, rebuilding our country with American hands and American labor."* (DT, URL)

(16) *"We will follow two simple rules; buy American and hire American"* (DT, URL).

У наведених вище прикладах застосовано інклюзивне "we", яке використано у конструкції майбутнього часу *We will*. Інклюзивне "we" застосовується з метою утворення ефекту колективних дій та прийняття колективних рішень, що створює враження єдиної спільноти, єдиного, безпечного простору. Застосування інклюзивного "we" у складі конструкції майбутнього часу, що містить обіцянку, утворює ефект впевненості у реалізації обіцянки, а також, утворює образ залученості всієї аудиторії до дій, що робить їх не пасивними спостерігачами, а активними учасниками дій.

10. Використання прикметників у формі найвищого ступеня порівняння, які виконують функцію надання найвищої оцінки:

(17) *Our soldiers are the best trained and most prepared in the world; the most effective, most cohesive, and most lethal warriors in the world* (SR, URL).

З метою надання позитивної оцінки військовослужбовцям Америки, політик описує їх позитивні якості та навички засобами застосування прикметників у формі найвищого ступеня порівняння: *the best trained, most prepared in the world, the most effective, most cohesive, and most lethal warriors in the world*. З метою підкреслення виняткових якостей американських

військовослужбовців, промовець застосовує градацію прикметників у формі найвищого ступеня порівняння.

11. Алюзії:

(18) *Then I thought back to my own graduation in the midst of the Vietnam War, the assassinations of Dr. Martin Luther King Jr. and Senator Robert Kennedy, riots in our streets, and an overall sense of confusion and uncertainty* (HK, URL).

У багатьох випадках, політики звертаються до історичних подій, згадують ті чи інші історичні постаті, що додає тексту промови не лише високого рівня експресивності, а й підвищує довіру аудиторії до промовця, так як звернення до цитат авторитетних думок підвищує авторитетність власне промови. У прикладі, автор промови звертається до спогадів про власне життя під час політичних подій, формуючи свій образ як образ відкритої до аудиторії людини, яка вільно ділиться власними переживаннями.

Політики також звертається до великих цитат Авраама Лінкольна:

(19) *What is conservatism? Is it not the adherence to the old and tried against the new and untried?* (OB, URL)

Очевидно, такий авторитет, як постать Авраама Лінкольна – безпрограшна. Аудиторія неодмінно прислухається до політика, який цитує 16-го президента США.

(20) *One of those women was Wangari Maathai—the first African woman to win the Nobel Peace Prize. You know her story—but it's so important, and I'd like to share it now* (SR, URL).

У прикладі, перша леді США застосовує алюзію на ім'я історичної постаті – *Wangari Maathai*. *Wangari Maathai* – кенійська громадська, екологічна та політична активістка, який заснувала рух «Зелений пояс», екологічну неурядову організацію, яка займається посадкою дерев, охороною навколишнього середовища та правами жінок. У 2004 році вона стала першою африканською жінкою, яка отримала Нобелівську премію миру. Перша леді

США звертається до історичної постаті з метою навести приклад людини, яка з маленьких кроків змогла сформувати діяльність, яка змінює світ.

12. Лінгвокультурні реалії:

(21) *To make it to today, I am also aware that some of you had to sneak out after Taps to spin Sedgwick's spurs. I will not ask for a show of hands, but for those who did, it clearly worked* (SR, URL).

В цьому випадку, віце-президент США використовує таку лінгвокультурну реалію, як *Taps to spin Sedgwick's spurs*. Значення реалії пов'язане з пам'ятником Седжвіку – меморіал генералу Союзу Джону Седжвіку у Вест-Пойнті. Легенда, пов'язана з пам'ятником, свідчить, що якщо у кадета проблеми з успішністю, він повинен підійти до пам'ятника опівночі напередодні іспиту наприкінці семестру, в парадній формі, зі зброєю, і покрутити весла на шпорах пам'ятника. При супутньої удачі курсант пройде випробування.

13. Використання звертань до аудиторії:

(22) *To the families and loved ones here: Thank you for the incredible care and support you have given these leaders. I know you feel an immense sense of pride looking at our cadets. And it is a pride I share and that our country shares* (SR, URL).

Використання звертань до аудиторії є важливим способом взаємодії промовця та аудиторії, з огляду на те, що таким чином політик залучає аудиторію до живого спілкування, роблячи її учасником процесу, а не пасивним спостерігачем. У прикладі, політик звертається до аудиторії зі словами подяки та виражає своє розуміння, залученість до спільного настрою аудиторії.

14. Використання гумористичних висловів, жартів:

(23) *So, Mary, as it turns out, you have convened a family reunion here today* (SR, URL).

Важливим способом підвищення експресивності, утворення загального позитивного ефекту політичної промови є використання гумористичних висловів, жартів. Варто зазначити, що політичний гумор завжди містить політичний підтекст, ніколи не містить дискримінаційних виразів, злого умислу. Гумор політичних промов завжди є світлим, політично коректним та спрямований підвищити настрій аудиторії й сформувати позитивний образ політика. У фрагменті, політик попередньо описує ситуацію, де випускниця військового навчального закладу є четвертою серед покоління родичів, а також, серед випускників є кілька її двоюрідних братів та сестер, інших родичів. Отже, політик жартома зазначає, що у вигляді випускного, випускниця влаштувала свого роду сімейну зустріч.

Отже, до лексичних особливостей політичних промов було віднесено:

1. Використання термінів, а саме:
  - використання економічних термінів;
  - застосування медичної термінології;
  - застосування військової термінології;
2. Використання інтернаціоналізмів;
3. Використання власних назв;
4. Використання неологізмів;
5. Використання розмовних виразів, з метою створення ефекту близькості до народу;
6. Використання фразеологічних одиниць;
7. Використання імперативу;
8. Використання широкого кола модальних дієслів, таких як:
  - використання модального дієслова *should*;
  - використання модального дієслова *must*;
  - використання дієслова *can*;
  - використання дієслова *may*;

9. Застосування інклюзивного “we”;
10. Використання прикметників у формі найвищого ступеня порівняння, які виконують функцію надання найвищої оцінки;
11. Використання алюзій;
12. Використання лінгвокультурних реалій;
13. Використання звертань до аудиторії;
14. Використання гумористичних висловів, жартів.

2.2 Стилiстичнi засоби реалiзацiї впливу у промовах полiтикiв

Проаналiзуємо також i стилiстичнi засоби впливу, що застосовуються у промовах англomовних полiтикiв. Так, нами було виокремлено такi засоби реалiзацiї впливу, як:

1. Метафори:

(24) *Better to do so with open hearts and outstretched hands than closed minds and clenched fists* (HK, URL).

В прикладі, політик використовує такі стилістичні фігури, як метафори: *open hearts; closed minds*. Також, варто зазначити, що в прикладі, ці дві метафори формують антитезу – протиставлення того, як робити краще, та того, чого варто уникати, з метою створення контрасту.

2. Епітети:

(25) *Everyone has a story about Joe's caring and empathy. I remember him calling after my mother, Dorothy, died and we talked about being raised by strong women* (SR, URL).

У фрагменті промови застосовано епітет *strong*, який використано з метою надання позитивної оцінки особі, про яку йдеться, а також, формування образу цієї особи, надання її характеристики аудиторії.

3. Риторичне питання:

(26) *Remember back in 2016 when Trump asked, “What do you have to lose?”* (НК, URL).

В прикладі було застосовано такий троп, як риторичне питання, яке фокусує увагу аудиторії та активізує процеси мислення щодо відповіді на поставлене запитання.

4. Градація:

(27) *A hundred years ago yesterday the 19th Amendment to the Constitution was ratified. It took seven decades of suffragists marching, picketing and going to jail to push us closer to a more perfect union. Fifty-five years ago, John Lewis marched and bled in Selma because that work was unfinished. Tonight, I'm thinking of the girls and boys who see themselves in America's future because of Kamala Harris, a black woman, the daughter of Jamaican and Indian immigrants and our nominee for Vice President* (НК, URL).

У прикладі, можна виокремити приклад використання такої стилістичної фігури, як градація – автор описує низку подій, від ста років тому до сьогодення.

5. Повторення:

(28) *Vote for the parents and teachers struggling to balance children's education and safety and for health care workers fighting COVID-19 with little help from the White House. Vote for paid family leave and health care for everyone, for social security, medicare and Planned Parenthood. Vote for dreamers and their families, vote for law enforcement purged of racial bias that keeps all our streets safe. Vote for justice for George Floyd, Breonna Taylor, and Ahmaud Arbery because black lives matter. Vote for honest elections, so we — not a foreign adversary — choose our president* (НК, URL).

У прикладі було застосовано велику кількість повторень, які виділено в тексті. На лексичному рівні, повторення представлено імперативними конструкціями. Отже, повторення імперативних конструкцій застосовується з

метою спонукання аудиторії до дії – голосувати за кандидата, про якого говорить політик.

Ідея захищеності країни підкреслюється шляхом повтору лексичної одиниці “protected”:

(29) *“We are protected and we will always be protected. We will be protected by the great men and women of our military and law enforcement. And most importantly, we will be protected by God (DT, URL).*

Також, було виокремлено такі різновиди повтору та паралелізму, як:

– рамкова конструкція:

(30) *The forgotten men and women of our country will be forgotten no longer (DT, URL).*

= хіазм:

(31) *What truly matters is not which party controls our government, but whether our government is controlled by the people (DT, URL).*

Отже, численні повтори створюють особливий ритм мови, а також надають їй цілісність і високу емоційність.

6. Полісиндетон:

У промовах політиків неодноразово зустрічається полісиндетон – багатосполучниковість, за допомогою якої акцентується важливість кожного з перерахованих елементів:

(32) *“We will build new roads and highways and bridges and airports and tunnels and railways all across our wonderful nation” (DT, URL).*

7. Паралелізм:

(33) *Or how about ensuring that all young people have access to quality, affordable healthcare in the midst of a global health catastrophe. Or how about seeing young workers as assets to invest in for the future, rather than the first costs to cut when times get tough. You know, investing in the next generation isn’t just the right thing to do (SR, URL).*

Приклад демонструє використання стилістичної фігури паралелізму, з огляду на те, що у наведеному уривку повторюються такі синтаксичні конструкції, як *Or how about*. У цьому прикладі, паралелізм виконує текстотвірну функцію, функцію підвищення експресивності твору, функцію акцентування.

Отже, до стилістичних засобів утворення впливу політичних промов було віднесено застосування таких стилістичних засобів, як:

- метафори;
- епітети;
- риторичне питання;
- градація;
- повторення;
- анадиплосис;
- рамкова конструкція;
- хіазм;
- полісиндетон;
- паралелізм.

Встановлено, що стилістичні засоби виконують такі функції як текстоформуєча, функція підвищення експресивності, функція акцентування уваги, функція підвищення рівня емотивності промови, функція утворення ритму промови, спонукаюча функція, функція надання оцінки, тощо.

Висновки до розділу 2

У другому розділі здійснено аналіз лексико-семантичних і стилістичних засобів впливу у промовах американських політиків. Матеріалом для дослідження є тексти промов Дж. Байдена та його дружини, першої леді США, Джилл Байден, К. Харріс, Г. Клінтон, Д. Трамп, Б. Обама, тощо. До лексичних особливостей політичних промов віднесено: використання термінів, а саме: використання економічних термінів; застосування медичної термінології;

застосування військової термінології; використання інтернаціоналізмів; використання власних назв; використання неологізмів; використання розмовних виразів, з метою створення ефекту близькості до народу; використання фразеологічних одиниць; використання імперативу; використання широкого кола модальних дієслів, таких як: використання модального дієслова *should*: використання модального дієслова *must*: використання дієслова *can*: використання дієслова *may*: застосування інклюзивного “we”; використання прикметників у формі найвищого ступеня порівняння, які виконують функцію надання найвищої оцінки; використання алюзій; використання лінгвокультурних реалій; використання звертань до аудиторії; використання гумористичних висловів, жартів.

До стилістичних засобів утворення впливу політичних промов було віднесено застосування таких стилістичних засобів, як: метафори; епітети; риторичне питання; градація; повторення; анадиплосис; рамкова конструкція; хіазм; полісиндетон; паралелізм.

РОЗДІЛ 3

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИХ І СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ ВПЛИВУ У ПРОМОВАХ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛІТИКІВ

Третій розділ роботи присвячено дослідженню особливостей перекладу лексико-семантичних і стилістичних засобів впливу у промовах американських політиків. Розглянуто особливості застосування еквівалентного перекладу, лексичних, граматичних та лексико-граматичних трансформацій.

3.1 Лексичні трансформації перекладу засобів реалізації впливу

Розглянемо особливості застосування лексичних трансформацій в ході перекладу засобів реалізації впливу політичних промов. На початку дослідження також відзначимо, що ефективним способом перекладу засобів реалізації впливу є еквівалентний переклад, з огляду на те, що його було застосовано достатньо часто. Наведемо приклади:

(34) *America is the City upon a Hill* (SR, URL).

– Америка – це місто на пагорбі.

Описуючи позицію Америки як світового лідера, політик застосовує метафору *the City upon a Hill*. При перекладі метафори, було застосовано еквівалент, зважаючи на те, що метафору було відтворено у повному обсязі, без впровадження будь-яких змін: ‘це місто на пагорбі’.

(35) *America is vigor* (SR, URL).

– Америка – це енергія.

Так само, у прикладі було використано еквівалентний переклад, з огляду на те, що метафору *America is vigor*, передано за допомогою еквіваленту в українській мові – *Америка – це енергія*.

(36) *And over time, that, I think, is going to be a better recipe for economic growth* (SR, URL).

– І з часом, я думаю, це стане найкращим рецептом економічного зростання.

У прикладі було використано еквівалентний переклад, з огляду на те, що метафору *a better recipe for economic growth* передано за допомогою еквіваленту в українській мові – *найкращим рецептом економічного зростання*.

(37) *We must especially beware of that small group of selfish men who would clip the wings of the American eagle in order to feather their own nests* (SR, URL).

– Ми повинні особливо остерігатися тієї невеликої групи егоїстичних людей, які готові підрізати крила американському орлу, щоб набити пір'ям свої власні гнізда.

Метафора прикладу оригіналу *who would clip the wings of the American eagle in order to feather their own nests* було відтворено засобами еквівалента: ‘які готові підрізати крила американському орлу, щоб набити пір'ям свої власні гнізда’.

(38) = *I guarantee you it'll help you stand up a little straighter, feel a little braver, knowing that the things you joked about and even took for granted can be your secret weapons for your future* (SR, URL).

Я гарантую вам, що це допоможе вам стояти трохи пряміше, відчувати себе трохи сміливіше, знаючи, що речі, які ви жартували і навіть приймали як належне, можуть бути вашою секретною зброєю для Вашого майбутнього.

У прикладі, автор застосовує таку метафору, як *secret weapons for your future*. При перекладі, метафору було відтворено за допомогою еквіваленту: *секретною зброєю для Вашого майбутнього*.

(39) *America is freedom of every person to worship God* (SR, URL).

Америка – це свобода кожної людини поклонятися Богу.

У фрагменті застосовано метафору, яка описує свободу віросповідання в Америці – *is freedom of every person to worship God*. При перекладі метафори, було застосовано еквівалент, з огляду на те, що в українському варіанті, метафору було відтворено у повній мірі: *це свобода кожної людини поклонятися Богу*.

(40) – *Better to do so with open hearts and outstretched hands than closed minds and clenched fists* (HK, URL).

Краще робити це з відкритими серцями і простягнутими руками, ніж з закритими умами і стиснутими кулаками.

У прикладі, політик використовує такі стилістичні фігури, як метафори: *open hearts; closed minds*. В українському варіанті, було застосовано еквівалентний переклад метафор: *з відкритими серцями; з закритими умами*. Також, варто зазначити, що у прикладі, ці дві метафори формують антитезу – протиставлення того, як робити краще, та того, чого варто уникати, з метою створення контрасту.

(41) *America is freedom from want* (SR, URL).

Америка – це свобода від потреби.

При перекладі спостерігається застосування еквівалентного перекладу, оскільки метафора *America is freedom from want*, була відтворена шляхом застосування еквівалентного перекладу – *Америка – це свобода від потреби*.

(42) *America is unique and happy form of government* (SR, URL).

Америка – це унікальна і щаслива форма правління.

У прикладі було використано еквівалентний переклад, з огляду на те, що метафору *America is union*, передано за допомогою еквіваленту в українській мові – *Америка-це унікальна і щаслива форма правління*.

(43) *America is Nation – conceived in revolution, nurtured in liberty, maturing in independence* (SR, URL).

Америка – нація, що зародилася в революції, вирощена в свободі, дозріває в незалежності.

У фрагменті політичної промови використано таку складну метафору, як *America is Nation – conceived in revolution, nurtured in liberty, maturing in independence*. Політик застосовує складну метафору з метою підкреслити важливість інформації, яку він доносить засобами неї. При перекладі, метафору відтворено засобами еквівалентної метафори – *Америка – нація, що зародилася в революції, вирощена в свободі, дозріває в незалежності.*

(44) *America is united people* (BO, URL).

Америка – це єдиний народ.

У прикладі, метафору *America is united people*, відтворено за допомогою еквіваленту в українському варіанті перекладу – *Америка – це єдиний народ.*

(45) *Speaking about the economy, Obama often refers to the concept of crisis: the face of an economic crisis* (SR, URL).

Говорячи про економіку, Обама часто посилається на концепцію кризи: обличчя економічної кризи.

При перекладі спостерігається застосування еквівалентного перекладу, метафора *the face of an economic crisis* була відтворена шляхом застосування еквівалентного перекладу: *обличчя економічної кризи.*

(46) *Radical Islamic terrorism, which we will eradicate from the face of Earth* (SR, URL).

Радикальний ісламський тероризм, який ми зітремо з лиця землі.

У прикладі було використано еквівалентний переклад, оскільки метафору *eradicate from the face of Earth* передано за допомогою еквіваленту в українській мові – *зітремо з лиця землі.*

(47) *Motherland – heart of the earth* (SR, URL).

Батьківщина – серце землі.

У прикладі було використано еквівалентний переклад, з огляду на те, що метафору *Motherland – heart of the earth*, передано за допомогою еквіваленту в українській мові: *Батьківщина – серце землі*.

(48) *America is an idea. An idea that goes back to our founding* (SR, URL).

Америка – це ідея. Ідея, яка сходить до нашої основи.

У прикладі, метафору *America is an idea* відтворено за допомогою еквіваленту в українському варіанті перекладу: *Америка – це ідея*.

America gives hope for the many desperate people of the earth (SR, URL).

Америка дає надію багатьом зневіреним людям на землі.

Описуючи позитивні риси життя в Америці, політик застосовує метафору *America gives hope*. При перекладі метафори, було застосовано еквівалент, зважаючи на те, що метафору було відтворено у повному обсязі, без впровадження будь-яких змін: *Америка дає надію*.

(49) *Motherland – center of the world* (SR, URL).

Батьківщина – центр миру.

У тексті оригіналу застосовано метафору *Батьківщина – центр миру*.

(50) *And what we needed to do was replace them with international peacekeepers and a special envoy to resolve the crisis before it boiled over* (SR, URL).

І що нам потрібно було зробити, це замінити їх міжнародними миротворцями і спеціальним посланником, щоб вирішити кризу до того, як вона вибухне.

В наведеному прикладі, метафору *before it boiled over* передано шляхом застосування еквівалентного перекладу: *вирішити кризу до того, як вона вибухне*.

Отже, можна зробити висновок про використання еквівалентного перекладу метафори, оскільки її було відтворено засобами метафори *Батьківщина – центр миру*.

(51) *Motherland – center of the science* (SR, URL).

Батьківщина – центр науки.

Так само, у прикладі було використано еквівалентний переклад, з огляду на те, що метафору *Motherland – center of the science*, передано за допомогою еквіваленту в українській мові: *Батьківщина – центр науки*.

(52) *Motherland – center of the life* (SR, URL).

Батьківщина – центр життя

В рамках перекладу метафори оригіналу *Motherland – center of the life*, було застосовано еквівалентний переклад, що демонструє текст перекладу: *Батьківщина – центр життя*.

(53) *They are stalking horse* (SR, URL).

Документи, оформлені на підставних осіб.

У прикладі, метафоричне словосполучення *stalking horse* було відтворено засобами описового перекладу, так як його сенс було описано: *на підставні обличчя*.

(54) ... *Elena Ambrosi, who has worked tirelessly behind the scenes, like so many women, to help make peace a reality* (SR, URL).

... *Олена Амброзі, яка невпинно працювала за лаштунками, як і багато інших жінок, щоб допомогти зробити мир реальністю*.

У прикладі, метафору *make peace a reality* було передано за допомогою еквіваленту: *зробити мир реальністю*.

(55) *You poured your hearts into this campaign* (HK, URL).

Ви вклали свої серця в цю кампанію

У прикладі, застосовано таку метафору, як *You poured your hearts into this campaign* – *Ви вклали свої серця в цю кампанію*. Спостерігається застосування еквівалентного перекладу метафори.

(56) *And — but my Grandpa Finnegan would also say — every time we walked out, I — we'd talk about background and heritage, he'd say — he'd go, "Remember, Joey, the best drop of blood in you is Irish."* (JB, URL)

Проте, мій дідусь Фіннеган, кожен раз, коли ми гуляли, говорив про походження і спадщину. Він говорив: «Пам'ятай, Джо, найкраща крапля крові в тобі – ірландська».

У фрагменті застосовано метафору, яка має гумористичний контекст – *"Remember, Joey, the best drop of blood in you is Irish"*. При перекладі метафори, було застосовано еквівалент, з огляду на те, що в українському варіанті, метафору було відтворено у повній мірі: *«Пам'ятай, Джо, найкраща крапля крові в тобі – ірландська».*

(57) *You know, the values I heard from my mother — she used to say, "Joey, remember, you're defined by your courage. You're defined by your courage, and you're redeemed by your loyalty." That was her code* (SR, URL).

Ви також знаєте, про цінності, які я чув від своєї матері — вона зазвичай говорила: «Джо, пам'ятай, тебе визначає твоя мужність. Тебе відрізняє твоя мужність, і ти спокутований своєю відданістю». *Це був її кодекс.*

У прикладі, політик, вдаючись до спогадів, пригадує слова своєї матері, які були її правилами життя. Він використовує метафору, описуючи такі правила – *That was her code*. При перекладі, метафору було відтворено у повному обсязі, засобами застосування еквівалентної метафори – *Це був її кодекс.*

(58) *You know, it's an incredible testament to the power and the possibilities of peace* (JB, URL).

Ви знаєте, це неймовірне свідчення сили та можливостей світу.

Описуючи розвиток Америки як політичної держави, Дж. Байден застосує метафору *it's an incredible testament to the power and the possibilities of peace*. При перекладі метафори, було застосовано еквівалент, зважаючи на те, що метафору було відтворено у повному обсязі, без впровадження будь-яких змін: *це неймовірне свідчення сили та можливостей світу.*

(59) *It shifted the political gravity in our world. It literally — it shifted the political gravity* (SR, URL).

Це змінило політичну гравітацію в нашому світі. Це в буквальному сенсі змінило політичну ситуацію.

У фрагменті політичної промови Дж. Байдена використано таку метафору, як *It shifted the political gravity*. Політик застосує метафору двічі, з метою підкреслити важливість інформації, яку він доносить засобами метафори. При перекладі, метафору відтворено засобами еквівалентної метафори – *Це змінило політичну гравітацію.*

Отже, зазначимо, що еквівалентний переклад є важливим засобом відтворення політичних метафор з англійської мови українською, про що свідчить значна кількість прикладів, якої представлено групу еквівалентного перекладу у нашій роботі.

(25) *Everyone has a story about Joe's caring and empathy. I remember him calling after my mother, Dorothy, died and we talked about being raised by strong women* (JB, URL).

У кожного є історія про турботу і співчуття Джо. Я пам'ятаю, як він дзвонив після смерті моєї матері Дороті, і ми говорили про те, що нас виховують сильні жінки.

В прикладі, було використано оцінювальний епітет *strong*, який при перекладі було передано шляхом застосування еквіваленту: *сильні.*

(60) *Remember back in 2016 when Trump asked, “What do you have to lose?”* (НК, URL).

Згадайте, як у 2016 році Трамп запитав: “Що ви втрачаєте?”

У прикладі було застосовано такий троп, як риторичне питання. При перекладі, його було відтворено шляхом використання еквівалентного перекладу: *What do you have to lose? – Що ви втрачаєте?*

(61) *Vote for the diverse, hopeful America we saw in last night's roll call* (НК, URL).

Голосуйте за різноманітну, повну надій Америку, яку ми бачили під час вчорашньої переклички.

У прикладі було використано такі епітети, як *the diverse, hopeful*. При перекладі, їх було відтворено за допомогою еквівалентів: *різноманітну, повну надій*.

(28) *Vote for the parents and teachers struggling to balance children's education and safety and for health care workers fighting COVID-19 with little help from the White House. Vote for paid family leave and health care for everyone, for social security, medicare and Planned Parenthood. Vote for dreamers and their families, vote for law enforcement purged of racial bias that keeps all our streets safe. Vote for justice for George Floyd, Breonna Taylor, and Ahmaud Arbery because black lives matter. Vote for honest elections, so we — not a foreign adversary — choose our president* (НК, URL).

Голосуйте за батьків і вчителів, які намагаються збалансувати освіту дітей і безпеку, а також за медичних працівників, які борються з COVID - 19 при незначній допомозі з боку Білого дому. Голосуйте за оплачувану сімейну відпустку та медичне обслуговування для всіх, за Соціальне забезпечення, медичну допомогу та Плановане батьківство. Голосуйте за тих, хто мріють про краще майбутнє та їх сім'ї, голосуйте за правоохоронні органи, очищені

від расових забобонів, які забезпечують безпеку всіх наших вулиць. Голосуйте за справедливість для Джорджа Флойда, Бреонни Тейлор і Ахмада Арбері, тому що чорні життя мають значення. Голосуйте за чесні вибори, щоб ми, а не іноземний противник, обрали нашого президента.

У прикладі було застосовано велику кількість анафор, які виділено в тексті. Так, при перекладі, анафори було відтворено за допомогою еквівалентного перекладу. Також, в прикладі можна виокремити вживання антитези – *we — not a foreign adversary — choose our president — ми, а не іноземний противник, обрали нашого президента*. Можна зробити висновок щодо структурного перебудування, з огляду на те, що тире тексту оригіналу були замінені на коми в тексті перекладу.

(18) *Then I thought back to my own graduation in the midst of the Vietnam War, the assassinations of Dr. Martin Luther King Jr. and Senator Robert Kennedy, riots in our streets, and an overall sense of confusion and uncertainty* (SR, URL).

Потім я згадав свій випускний у розпал В'єтнамської війни, вбивства доктора Мартіна Лютера Кінга-молодшого і сенатора Роберта Кеннеді, заворушення на наших вулицях і загальне почуття розгубленості і невпевненості.

В прикладі, політик використовує алюзії на реальні історичні події, що також можна віднести до її дискурсивних маркерів мовлення. При перекладі, алюзії було відтворено шляхом підбору еквіваленту: *the Vietnam War, the assassinations of Dr. Martin Luther King Jr. and Senator Robert Kennedy — В'єтнамської війни, вбивства доктора Мартіна Лютера Кінга-молодшого і сенатора Роберта Кеннеді*.

(27) *In this complicated, interconnected, interdependent world of ours, it's not as though you can pick one or two, three things that you say, "Well, that's all I'm going to work on."* (SR, URL)

У цьому складному, взаємопов'язаному, взаємозалежному світі ви не можете вибрати одну або дві, три речі, про які ви говорите: "Ну, це все, над чим я буду працювати."

У прикладі, було використано еквівалентний переклад епітетів *complicated, interconnected, interdependent*: складному, взаємопов'язаному, взаємозалежному.

(62) *Colombia and urged over and over again that all parties not walk away until they reached an agreement* (SR, URL).

Колумбія і знову і знову закликала всі сторони не відступати до тих пір, поки вони не досягнуть згоди.

В прикладі, було застосовано такий політичний термін, як: *reached an agreement*. При перекладі, ці терміни було відтворено за допомогою еквівалентів: досягнуть згоди.

(63) *As Michelle Obama and Bernie Sanders warned us, if trump is re-elected things will get even worse* (SR, URL).

Як попередили нас Мішель Обама і Берні Сандерс, якщо Трамп буде переобраний, все стане ще гірше.

Приклад демонструє застосування такого прикладу політичного терміну, як *re-elected* – переобраний. При перекладі, було застосовано еквівалент в українській мові.

(64) *Let's vote fiiior the jobs that Joe's plan will create — clean energy jobs to fight climate change, caregiving jobs with living wages* (SR, URL).

Давайте проголосуємо за робочі місця, які створить план Джо – робочі місця в сфері екологічної енергетики, з метою боротьби зі зміною клімату, турботливі робочі місця з прожитковим мінімумом.

В прикладі було застосовано такий політико-економічний термін, як *living wages* – прожитковим мінімумом. При перекладі, було застосовано еквівалент в українській мові.

(65) *It's wrong that billionaires got \$400 billion richer during the pandemic while millions lost their \$600 a week in extra unemployment (SR, URL).*

Це неправильно, що мільярдери стали багатшими на 400 мільярдів доларів під час пандемії, в той час як мільйони втратили свої 600 доларів на тиждень через тотальне безробіття.

Приклад демонструє застосування такого прикладу політичного терміну, як *extra unemployment*. При перекладі, було застосовано еквівалент в українській мові – *тотальне безробіття*.

(66) *Helping this generation gain a foothold in our economy will help pay dividends for everyone in the decades to come (SR, URL).*

Допомога цьому поколінню, закріплена в нашій економіці, допоможе виплатити дивіденди для всіх в найближчі десятиліття.

В прикладі було застосовано такий політико-економічний термін, як *dividends* – *дивіденди*. При перекладі, було застосовано еквівалент в українській мові.

(67) *They shame and blame women, rather than respect our right to make our own reproductive health decisions (HK, URL).*

Вони соромлять і звинувачують жінок, замість того щоб поважати наше право приймати власні рішення в області репродуктивного здоров'я.

В прикладі, автор демонструє свою позицію щодо ущемлення прав жінок, та підкреслює її за допомогою негативно забарвлених лексем: *shame and blame*. Ці лексеми було відтворено за допомогою еквівалентів: *соромлять і звинувачують*.

(68) *And it is way past time to end the outrage of so many women still earning less than men on the job — and women of color often making even less. This isn't a women's issue. It's a family issue. Just like raising the minimum wage is a family issue. Expanding childcare is a family issue. Declining marriage rates is a family issue. The unequal rates of incarceration is a family issue. Helping more*

people with an addiction or a mental health problem get help is a family issue (HK, URL).

І давно пора покласти край обуренню такої кількості жінок, які все ще заробляють менше, ніж чоловіки на роботі, а кольорові жінки часто заробляють ще менше. Це – не жіноча проблема. Це сімейна проблема. Точно так само, як підвищення мінімальної заробітної плати – це сімейне питання. Розширення догляду за дітьми – це сімейне питання. Зниження кількості шлюбів-це сімейна проблема. Нерівні показники позбавлення волі – це сімейна проблема. Допомога більшій кількості людей із залежністю або психічними розладами – це сімейна проблема.

Приклад демонструє активну позицію Г. Клінтон щодо боротьби не тільки за права жінок, проте й за права сім'ї в цілому. Тому, автор використовує численні повтори, наголошуючи та тому, наскільки багато питань відносяться до сімейних проблем. В процесі перекладу цих маркерів, було застосовано еквівалентний переклад.

(69) *We must protect our borders from the ravages of other countries making our products, stealing our companies and destroying our jobs* (DT, URL).

Ми повинні захищати наші кордони від руйнівного впливу інших країн, які виробляють нашу продукцію, крадуть наші компанії і знищують наші робочі місця.

Приклад демонструє застосування такого стилістичного засобу впливу, як повторення лексеми *our*. При перекладі, було застосовано еквівалентне повторення в українській мові – *нашу, наші*.

Розглянемо також і використання трансформації лексичної заміни у перебігу перекладу засобів впливу політичних промов з англійської мови українською. Так, було виокремлено наступні лексичні трансформації:

1. Трансформація диференціації:

(70) *Ukraine – the progress towards a peace settlement* (SR, URL).

Україна – кроки на шляху до мирного врегулювання.

У прикладі було застосовано такий метафоричний вираз, як *the progress towards a peace settlement*. Його було відтворено за допомогою наступного виразу: «кроки на шляху до мирного врегулювання». При перекладі, значення лексеми *progress* було замінене значенням «кроки». Тому, цей приклад було віднесено до трансформації диференціації.

(71) *We are in the midst of the great American come back (SR, URL).*

Ми знаходимося у самому епіцентрі великого американського повернення.

У прикладі, під час перекладу метафори оригіналу *the midst of the great American come back*, було застосовано трансформацію диференціації, з огляду на те, що лексичну одиницю *midst* передано шляхом застосування трансформації диференціації: *епіцентр* – у самому *епіцентрі* великого американського повернення.

(72) *Motherland – the family home (SR, URL).*

Батьківщина – сімейне вогнище.

У прикладі, метафору *Motherland – the family home*, відтворено за допомогою застосування трансформації диференціації в українському варіанті перекладу, зважаючи на те, що лексичну одиницю *home* було відтворено засобами лексичної одиниці з іншим значенням в українському варіанті: *вогнище*.

(73) *Yet, every so often, the oath is taken amidst gathering clouds and raging storms (SR, URL).*

Тим не менш, час від часу клятва приноситься серед грозових хмар і бурхливих штормів.

Фрагмент політичної промови демонструє застосування трансформації диференціації, оскільки лексему *gathering*, що входить до складу метафори, було відтворено засобами лексичної одиниці *грозових*: *gathering clouds and raging storms* – *грозових хмар і бурхливих штормів*.

(74) *Nearly 150 years ago, in one of the darkest years of our nation's history, President Abraham Lincoln set aside the last Thursday in November as a day of thanks-giving. America was split by Civil War (SR, URL).*

Майже 150 років тому, в один з найпохмуріших періодів в історії нашої країни, президент Авраам Лінкольн оголосив останній четвер листопада днем подяки. Америка була розколота громадянською війною.

У цьому випадку було застосовано таку метафору, як *the darkest years*, при перекладі якої, складову метафори *years* було відтворено засобами лексеми періодів – один з найпохмуріших періодів. Отже, застосовано трансформацію диференціації.

(75) *I know something about the slings and arrows she'll face and believe me this former district attorney and attorney general can handle them all (SR, URL).*

Я трохи стикалась з «камінням та стрілами», які їй зустрінуться, і повірте мені, цей колишній окружний прокурор і Генеральний прокурор можуть впоратися з усіма ними.

У прикладі було застосовано такий метафоричний вираз, як *the slings and arrows*. Його було відтворено за допомогою наступного виразу: «камінням та стрілами». При перекладі, значення лексеми *the slings* було замінене значенням «камінням». Тому, цей приклад було віднесено до прикладів групи трансформації диференціації.

(76) *So, this is the team to pull our nation back from the brink but they can't do it without us (SR, URL).*

Отже, це команда, яка повинна повернути нашу націю з прірви, але вони не можуть зробити це без нас.

Приклад також демонструє застосування трансформації диференціації, з огляду на те, що у перебігу перекладу метафори *to pull our nation back*, значення словосполучення *to pull back* було замінене іншим значенням: *повернути*.

(77) *I am one of those who thinks we need more peacemakers, diplomats and leaders who are devoted to the ongoing and difficult work of bridging divides, of bringing people together, of trying to find common ground* (SR, URL).

Я – одна з тих, хто вважає, що нам потрібно більше миротворців, дипломатів і лідерів, які присвячують себе постійній і важкій роботі з подолання розбіжностей, об'єднання людей, спробам знайти точки дотику.

Приклад демонструє переклад метафори за допомогою трансформації диференціації: *to find common ground* – *знайти точки дотику*.

(78) *PEACE AND UNITY But, history does show that when women are at the peace table, they bring together coalitions, and they work really hard to build consensus* (SR, URL).

Але історія показує, що, за круглим столом, жінки об'єднують коаліції і старанно працюють над досягненням консенсусу.

Приклад демонструє, що при перекладі метафори *peace table*, було застосовано такий переклад, як трансформація диференціації: *круглий стіл*. Також, було застосовано трансформацію диференціації при перекладі метафоричного словосполучення *build consensus* – *досягнення консенсусу*. Лексему *build* було замінено на лексему *досягнення*.

(79) *The simple truth is that peace and economic opportunity go together. Peace and economic opportunity go together* (SR, URL).

Проста істина полягає в тому, що мир і економічні можливості йдуть рука об руку. Так, вони дійсно йдуть рука об руку.

Фрагмент оригіналу демонструє застосування такої політичної метафори, як *peace and economic opportunity go together*. Метафору застосовано двічі з метою підсилення сенсу її значення. При перекладі, перший варіант метафори було відтворено засобами еквіваленту – *мир і економічні можливості йдуть рука об руку*. Проте у другому варіанті, словосполучення *peace and economic opportunity* було замінено словосполученням *так, вони дійсно йдуть* з метою

уникнення тавтології. Отже, при перекладі застосовано трансформацію диференціації.

(80) *They want to put immigrants, who work hard and pay taxes, at risk of deportation. And they turn their backs on gay people who love each other. Fundamentally, they reject what it takes to build an inclusive economy. It takes an inclusive society. What I once called "a village" that has a place for everyone* (HK, URL).

Вони хочуть поставити іммігрантів, які багато працюють і платять податки, під загрозу депортації. Вони відвертаються від геїв, які люблять один одного. По суті, вони відкидають те, що потрібно для побудови інклюзивної економіки. Для цього потрібне інклюзивне суспільство. Те, що я колись називала «будинком», в якому є місце для всіх.

В прикладах, за допомогою репрезентації негативної характеристики діяльності тих, хто править державою, було застосовано такі перекладацькі трансформації, як: численні перестановки; граматичні заміни – *turn their backs on* – *відвертаються*; *gay people* – *геїв*. Так, Г. Клінтон називає свою мрію, як “*a village*” *that has a place for everyone*, проте, в українському перекладі, ми подали наступний варіант: *Те, що я колись називала «будинком», в якому є місце для всіх*. Так, в українській картині світу, село асоціюється з бідністю, злиднями та низьким рівнем життя та розвитку, тому, більш доцільно замінити значення лексеми “*a village*” на лексему «*будинок / дім*», з огляду на те, що в такому випадку, думка автора репрезентована більше, ніж якщо подати дослівний переклад. Отже, було застосовано трансформацію диференціації.

2. Додавання:

(81) *Ukraine – important element in the process of Donald Trump`s* (SR, URL).

Україна – важливий елемент у процесі обрання Дональда Трампа

При перекладі метафори оригіналу *important element in the process of Donald Trump`s*, застосовано трансформацію додавання, з огляду на те, що лексему *обрання* було додано у перебігу перекладу метафори англомовного прикладу.

(82) *It is the territory, which has the legacy of pollution* (SR, URL).

Це – територія, що має у спадок забруднення навколишнього середовища.

У фрагменті застосовано метафору *the legacy of pollution*, при перекладі якої було використано трансформацію додавання. Так, в українському варіанті було додано словосполучення *навколишнього середовища – має у спадок забруднення навколишнього середовища*. Отже, приклад свідчить про застосування трансформації додавання у перебігу відтворення політичної метафори прикладу.

(83) *But peace is truly within reach* (SR, URL).

Проте мир лежить в межах досяжності.

У прикладі, при перекладі метафоричного виразу *peace is truly within reach*, було додано лексему *лежить: мир лежить в межах досяжності*. Таким чином, приклад демонструє застосування трансформації додавання у перебігу відтворення політичної метафори прикладу.

(84) *We don't have to look much further than the last big economic crisis in 2008 to understand that young people just entering the work force often pay the biggest price in a recession* (SR, URL).

Нам не потрібно заглядати далеко за межі останньої великої економічної кризи 2008 року, щоб зрозуміти, що молоді люди, які тільки починають працювати, часто платять найбільшу ціну в умовах рецесії.

Так, політичний термін *a recession*, який було застосовано у тексті промови політика, було відтворено шляхом додавання: *в умовах рецесії*.

3. Опущення:

(85) *Motherland – a place where you can hide from yourself* (SR, URL).

Батьківщина – це місце, де можна сховатися від самого себе.

У цьому випадку застосовано трансформацію опущення у перебігу відтворення метафори оригіналу *Motherland – a place where you can hide from yourself*, зважаючи на те, що підмет *you* було опущено при перекладі.

(86) *And they are the ones most likely EXPRESSIVE MEANS to shine a bright light on issues of human rights, transitional justice, national reconciliation and economic renewal* (SR, URL).

І саме вони, швидше за все, є засобами виразності, здатними пролити світло на питання прав людини, правосуддя перехідного періоду, національного примирення та економічного оновлення.

При перекладі метафоричного словосполучення *to shine a bright light* було опущено лексему *a bright* – *пролити світло*. Також, у прикладі, було виокремлено застосування трансформації перестановки.

(87) *Another father for American veterans* (SR, URL).

Батько для ветеранів.

У прикладі було використано лексичну трансформацію опущення при перекладі метафори *Another father for American veterans*, оскільки лексему *another* було опущено при перекладі.

(88) *Well now we know; our health care, our jobs, our loved ones, our leadership in the world and even our post office* (DT, URL).

Ну, тепер ми знаємо: наша охорона здоров'я, робота, наші близькі і лідерство у світі і навіть наше поштове відділення.

В прикладі, спостерігається повторення лексеми *our*, яку в реченні було застосовано 4 рази. Проте, в тексті перекладу, спостерігається лише три рази. Отже, спостерігається використання трансформації опущення.

(89) *This warm, warm welcome is one of the many reasons that I always appreciate coming to this campus, to this great university* (SR, URL).

Цей теплий прийом – одна з багатьох причин, чому я завжди ціную приїзд в кампус цього чудового університету.

В прикладі, було застосовано трансформацію опущення епітету *warm*.

4. Калькування:

(90) *We have to finish this battle of papers* (SR, URL).

Ми повинні завершити цю битву паперів.

У прикладі, метафору *battle of papers* було відтворено за допомогою трансформації калькування: *битву паперів*.

Отже, серед лексичних перекладацьких трансформацій в рамках метафоричного перекладу було виокремлено такі групи перекладацьких трансформацій, як:

- трансформація лексичної заміни;
- трансформація додавання;
- трансформація опущення;
- трансформація калькування.

3.2 Граматичні трансформації в ході перекладу засобів реалізації впливу

В рамках дослідження буде розглянуто також і специфіку застосування граматичних трансформацій, які використовуються з метою відтворення засобів реалізації впливу політичних промов з англійської українською мовою. До граматичних трансформацій, які використовуються з метою відтворення реалізації впливу політичних промов з англійської українською мовою, було виокремлено:

1. трансформації граматичної заміни:

(91) *America is unstoppable* (SR, URL).

Америку не зупинити

У прикладі, метафору *America is unstoppable*, перекладено засобами трансформації граматичної заміни, зважаючи на те, що прикметник *unstoppable* тексту оригіналу було передано шляхом застосування дієслова *зупинити*. Отже, в українському варіант, метафору було відтворено засобами трансформації граматичної заміни.

(92) *Ukraine – must be a ceasefire for all world (SR, URL).*

Україна має стати припиненням вогню для усього світу.

При перекладі метафори оригіналу було використано трансформацію граматичної заміни тексту оригіналу, з огляду на те, що метафору *a ceasefire*, представлену однією лексемою, при перекладі відтворено за допомогою словосполучення – *припиненням вогню*.

(93) *Ukraine – the object of wrongdoing (SR, URL).*

Україна – об'єкт протиправних дій

У фрагменті політичної промови, метафору оригіналу *Ukraine – The object of wrongdoing* перекладено засобами застосування трансформації граматичної заміни, беручи до уваги те, що метафору *wrongdoing*, представлену однією лексемою, відтворено засобами словосполучення – *протиправні дії*.

(94) *...but must be viewed and helped to become agents of change, makers of peace and drivers of progress (SR, URL).*

... але і повинні розглядатися і допомагати їм стати агентами змін, творцями миру і рушійними силами прогресу.

Приклад демонструє застосування таких метафоричних виразів, як: *agents of change, makers of peace and drivers of progress*. Так, при перекладі, було застосовано граматичну заміну лексеми *drivers*, яку було відтворено, як *рушійними силами*. Інші приклади метафор, було відтворено за допомогою еквівалентів.

(95) *The best testament to Joe is how he's cared for his family, and how great is it that Dr. Jill Biden plans to keep teaching as first lady? (SR, URL)*

Найкраще свідчення про Джо – це те, як він піклувався про свою сім'ю, і як це чудово, що доктор Джилл Байден планує продовжувати викладати в якості першої леді!

В прикладі, спостерігається використання трансформації граматичної заміни, з огляду на те, що риторичне питання тексту оригіналу в українській мові – відтворене за допомогою окличного речення: *how great is it that Dr. Jill Biden plans to keep teaching as first lady?* – і як це чудово, що доктор Джилл Байден планує продовжувати викладати в якості першої леді!

(27) A hundred years ago yesterday the 19th Amendment to the Constitution was ratified. It took seven decades of suffragists marching, picketing and going to jail to push us closer to a more perfect union. Fifty-five years ago, John Lewis marched and bled in Selma because that work was unfinished. Tonight, I'm thinking of the girls and boys who see themselves in America's future because of Kamala Harris, a black woman, the daughter of Jamaican and Indian immigrants and our nominee for Vice President (SR, URL).

Сто років тому, вчора була ратифікована 19-а поправка до Конституції. Знадобилося сім десятиліть маршів суффражисток, пікетувань і в'язниць, щоб наблизити нас до більш досконалого союзу. П'ятдесят п'ять років тому Джон Льюїс марширував і стікав кров'ю в Сельмі, тому що ця робота була незакінчена. Сьогодні я думаю про дівчат і хлопчиків, які бачать себе в майбутньому Америки завдяки Камалі Харріс, чорній жінці, дочці ямайських і індійських іммігрантів і нашій кандидатурі на посаду віце-президента.

В прикладі, можна виокремити приклад використання такої стилістичної фігури, як градація – автор описує низку подій, від ста років тому до сьогодення. В рамках перекладу стилістичної фігури, було виокремлено застосування трансформації граматичної заміни, з огляду на те, що конструкція *It took* була відтворена як *Знадобилося*.

(33) *Or how about ensuring that all young people have access to quality, affordable healthcare in the midst of a global health catastrophe. Or how about seeing young workers as assets to invest in for the future, rather than the first costs to cut when times get tough. You know, investing in the next generation isn't just the right thing to do* (SR, URL).

А як щодо забезпечення того, щоб всі молоді люди мали доступ до якісного та доступного медичного обслуговування в розпал глобальної катастрофи в галузі охорони здоров'я? Або щодо того, щоб розглядати молодих працівників як активи, в які можна інвестувати в майбутньому, а не як перші витрати, які потрібно скоротити, коли настануть важкі часи. Знаєте, інвестувати в наступне покоління-це не просто правильно.

Приклад демонструє використання стилістичної фігури анафори – в тексті оригіналу використовуються однакові конструкції, проте, відтворено їх було – різними конструкціями. Отже, спостерігається використання трансформації граматичної заміни: *Or how about / Or how about – А як щодо / Або щодо того.*

(96) *They wouldn't let those who had met to negotiate the peace out of a window or a door until they came to agreement* (SR, URL).

Вони не випускали тих, хто зустрівся для переговорів про мир, ні у вікна, ні у двері, поки ті не досягнуть згоди.

У випадку перекладу політичного термінологічного сполучення *to negotiate the peace*, було застосовано трансформацію граматичної заміни, з огляду на те, що дієслово *to negotiate* було передане шляхом вибору іменника *переговори*. Термін *came to agreement* було передано за допомогою еквіваленту: *не досягнуть згоди*.

2. Також, було виокремлено приклади застосування трансформації перестановки:

(97) *«the voice of my country called me»* (SR, URL).

«мене закликав голос моєї країни»

У прикладі оригіналу було використано метафоричне словосполучення *the voice of my country called me*. При перекладі метафори, в українському варіанті було змінено порядок слів – *мене закликав голос моєї країни*. Отже, було застосовано трансформацію перестановки.

(98) *We don't mean that it is a King's territory* (SR, URL).

Ми зовсім не маємо на увазі, що це – територія королів.

Уривок політичної промови свідчить про застосування метафори *King's territory*. Метафора була перекладена засобами трансформації перестановки, з огляду на зміну порядку слів у реченні українського варіанту: *територія королів*.

(99) *For too long, Washington flourished* (SR, URL).

Вашингтон процвітав занадто довго.

При перекладі метафори *Washington flourished* було використано трансформацію перестановки, оскільки порядок слів було змінено при перекладі: *Вашингтон процвітав занадто довго*.

(100) *There's a lot of heartbreak in America now and the truth is many things were broken before the pandemic but as the saying goes, “The world breaks everyone and afterward many are strong at the broken places.”* (SR, URL)

Зараз в Америці багато розбитих сердець, і правда в тому, що багато речей були зламані до пандемії, але, як кажуть, “світ ламає всіх, і після цього, багато хто стає сильнішим в зламаніх місцях.”

Приклад також демонструє використання такого метафоричного виразу, як *a lot of heartbreak*. При перекладі цього виразу, порядок слів було змінено. Отже, спостерігається трансформація перестановки: *багато розбитих сердець*.

(101) *So come November, if we're strong together, we'll heal together. We'll redeem the soul and the promise of our country led by President Joe Biden and Vice President Kamala Harris* (SR, URL).

Так що в листопаді, якщо ми будемо сильні разом, разом ми і зцілимося. Ми викупимо душу і присягу нашій країні на чолі з президентом Джо Байденом і віце-президентом Камалою Харріс.

Метафоричний вираз *we'll heal together*, який, на думку Г. Клінтон, позначає обрання Джо Байдена, було відтворено за допомогою трансформації перестановки: *разом ми і зцілимося*.

(102) *And it's because more than anything — more than anything in my experience, hope is what beats in the heart of all of people, but particularly in the heart of the Irish* (SR, URL).

І це тому, що більше за все — більше за все, на мій досвід, надія - це те, що б'ється в серцях усіх людей, але особливо – в ірландських серцях.

У прикладі оригіналу було використано метафоричне словосполучення *hope is what beats in the heart of all of people, but particularly in the heart of the Irish*. При перекладі метафори, в українському варіанті було змінено порядок слів – *те, що б'ється в серцях усіх людей, але особливо – в ірландських серцях*. Отже, було застосовано трансформацію перестановки.

(103) *And as we face darkness — and there is darkness we have to face — but we must keep marching forward because the world is a greater — it's just — the world has such possibilities* (SR, URL).

І коли ми стикаємося з темрявою — а нам доводиться стикатися з темрявою віч-на-віч, - ми повинні продовжувати йти вперед, тому що світ став більше, просто у світу є такі можливості.

Фрагмент політичної промови свідчить про застосування метафори *we face darkness — and there is darkness we have to face*. Метафора була перекладена засобами трансформації перестановки, з огляду на зміну порядку слів у реченні українського варіанту: *ми стикаємося з темрявою — а нам доводиться стикатися з темрявою віч-на-віч*.

(104) *Today's Belfast is the beating heart of Northern Ireland, and it's poised to drive unprecedented economic opportunity and investment from communities across the UK, across Ireland, and across the United States* (SR, URL).

Сьогоднішній Белфаст – це серце Північної Ірландії, яка відчайдушно б'ється, і він готовий надати безпрецедентні економічні можливості та інвестиції громадам по всій Великобританії, Ірландії та США.

При перекладі метафори *the beating heart of Northern Ireland*, було застосовано трансформацію перестановки, так як порядок слів було змінено – *серце Північної Ірландії, яка відчайдушно б'ється*. Також, було застосовано трансформацію додавання, з огляду на те, що при перекладі було додано лексичну одиницю *відчайдушно*.

(105) *For four years people have told me, "I didn't realize how dangerous he was, I wish I could do it all over* (SR, URL).

Протягом чотирьох років люди говорили мені: "я не розумів, наскільки він небезпечний, я хотів би зробити це знову.

У прикладі, спостерігається використання епітету, який було відтворено засобами трансформації перестановки: *how dangerous he was – наскільки він небезпечний*.

(106) *Your generation has always embodied the principle that we can solve more problems together than we can alone. And this has to start with someone and why not you?* (SR, URL)

Ваше покоління завжди втілювало принцип, що ми можемо вирішити більше проблем разом, ніж поодиноці. І це має з когось початися, а чому не з вас?

Приклад демонструє використання риторичного питання в промові політика, проте, при перекладі, порядок слів у питанні було змінено. Таким чином, спостерігається застосування трансформації перестановки: *And this has*

to start with someone and why not you? – І це має з когось початися, а чому не з вас?

(107) *And now you're graduating in the midst of an unprecedented global health and economic crisis* (SR, URL).

А тепер ви випускаєтесь в розпал безпрецедентної глобальної кризи в галузі охорони здоров'я та економіки.

При перекладі політичного термінологічного словосполучення, було застосовано трансформацію перестановки, з огляду на те, що порядок слів при перекладі було змінено: *unprecedented global health and economic crisis – безпрецедентної глобальної кризи в галузі охорони здоров'я та економіки.*

(23) *So, Mary, as it turns out, you have convened a family reunion here today* (SR, URL).

Отже, як виявляється, сьогодні ви, Мері, організували тут сімейну зустріч.

У фрагменті застосовано трансформацію перестановки, зважаючи на те, що порядок слів було змінено у реченні перекладу.

Отже, серед граматичних трансформацій, застосованих в рамках метафоричного перекладу, було виокремлено такі, як:

- граматичні заміни;
- перестановки.

3.3 Використання лексико-граматичних трансформацій в ході перекладу засобів впливу

Розглянемо також і особливості використання лексико-граматичних трансформацій в ході перекладу засобів впливу. До лексико-граматичних

трансформацій було віднесено приклади застосування описового перекладу та модуляції:

1. Описовий переклад:

(108) *This sceptred isle* (SR, URL).

Королівський острів

Метафора прикладу *This sceptred isle* перекладена засобами застосування описового перекладу. Скіпетр – старовинний атрибут королів, який був символом могутності та сили. В українському варіанті, можливим був би переклад назви острову засобами метафори «острів скіпетрів», проте такий варіант був би не зрозумілим аудиторії. Отже, з метою адекватного перекладу метафори, було застосовано трансформацію описового перекладу – *Королівський острів*.

(109) *Not just a nice thing to do on the margins somewhere deep in the bowels of the State Department, but front and center* (SR, URL).

Не просто приємне заняття на задвірках десь в надрах Держдепартаменту, але і в центрі.

Так, при перекладі метафори *deep in the bowels*, її значення було опущене: *deep in the bowels*. Отже, у прикладі застосовано описовий переклад.

(110) *Look this can't be another "woulda-coulda-shoulda" election* (SR, URL).

Дуже цікавим прикладом є використання таких експресивних лексичних одиниць в промові політика, як "*woulda-coulda-shoulda*". Так, ці лексеми передають негативне ставлення до тих людей, які, на думку Клінтон, здійснили помилку, проголосувавши за Дональда Трампа 4 роки тому. Ці лексичні одиниці не мають еквіваленту в українській мові, проте, можна запропонувати наступний аналог виразу в українській мові: «міг би, але не зробив». Отже, речення б мало наступний переклад: *Послухайте, це не може бути черговими виборами типу «міг би, але не зробив».*

(111) *Take our politicians: they're a bunch of yo-yos. The presidency now is a cross between a popularity contest and a high school debate, with an encyclopedia of clichés the first prize* (SR, URL).

Візьмемо наших політиків: вони – взірець нестабільності. Нинішнє президентство-це щось середнє між конкурсом популярності та шкільними дебатами, а у якості головного призу присуджується «Енциклопедії кліше».

У фрагменті використано експресивний розмовний вираз *a bunch of yo-yos*. У перекладі, експресивний розмовний вираз було відтворено засобами описового перекладу: взірець нестабільності.

(112) *To make it to today, I am also aware that some of you had to sneak out after Taps to spin Sedgwick's spurs. I will not ask for a show of hands, but for those who did, it clearly worked* (SR, URL).

Я також знаю, що багато з вас покладали свої надії на легендарний пам'ятник Седжвіку, а деяким з вас довелося прокрастися після відбою, щоб здійснити «ритуал успішності», для того, щоб отримати сьогоднішній результат. Я не буду просити підняти руки, але для тих, хто це зробив, це явно спрацювало.

У цьому випадку застосовано приклад лінгвокультурної реалії, що є взірцем використання безеквівалентної лексики: *Taps to spin Sedgwick's spurs*. При перекладі було використано трансформацію описового перекладу, зважаючи на те, що значення реалії було описано: на легендарний пам'ятник Седжвіку, ритуал успішності.

(113) *It is a time bomb* (SR, URL).

Це – бомба уповільненої дії.

У прикладі, метафору *a time bomb* було відтворено шляхом застосування трансформації модуляції – бомба уповільненої дії.

2. Трансформація модуляції:

(114) *I've had the privilege of speaking at a lot of college graduations and there is nothing more inspiring than looking out over a crowd of students standing on the precipice of the rest of their lives (SR, URL).*

Я мав честь виступати на багатьох випускних іспитах в коледжі і немає нічого більш надихаючого, ніж дивитися на натовп студентів, що стоять на краю початку нового життя.

Приклад демонструє використання метафоричного виразу *standing on the precipice of the rest of their lives*, який при перекладі було відтворено за допомогою трансформації модуляції, з огляду на те, що сенс вислову було розвинуто при перекладі: *стоять на краю початку нового життя*.

(115) *You know, in my private meeting with President Zelenskyu after the G7 meeting and his with staff, I told — the United States, together with our allies and partners, is going to begin training Ukrainian pilots in fourth-generation fighter aircraft, including F-16s, to strengthen Ukraine's air force (SR, URL).*

Ви знаєте, на моїй особистій зустрічі з президентом Зеленським після зустрічі G7 і його з співробітниками я сказав — Сполучені Штати разом з нашими союзниками і партнерами збираються почати навчання українських пілотів винищувачам четвертого покоління, включаючи такий винищувач, як F-16, для зміцнення військово-повітряних сил України.

У реченні використано таке найменування, як *F-16s*. При перекладі, сенс найменування було розвинуто засобами додавання таких лексем, як *включаючи такий винищувач, як*. Отже, було застосовано трансформацію модуляції.

(116) *On behalf of our Commander-in-Chief, President Joe Biden, and our entire nation — Cadets, it is my honor to congratulate you on taking your place in the Long Gray Line (SR, URL).*

Від імені нашого головнокомандувача, президента Джо Байдена, і всієї нашої нації - кадетів, для мене велика честь привітати вас з тим, що ви зайняли своє почесне місце у цій довгій шерензі випускників.

Фрагмент демонструє застосування такої реалії, як *the Long Gray Line*. При перекладі, значення реалії було розвинуто. Отже, було застосовано трансформацію модуляції: *у цій довгій шерензі випускників*.

Таким чином, серед засобів неметафоричного перекладу, було виокремлено застосування трансформації описового перекладу та модуляції.

У підсумку зазначимо, що у перебігу перекладацького аналізу, нами було виокремлено такі способи перекладу засобів впливу політичних промов, як:

- переклад засобами еквівалентну;
- застосування трансформації диференціації;
- застосування трансформації додавання;
- застосування трансформації опущення;
- застосування трансформації калькування;
- застосування трансформації перестановки;
- застосування трансформації граматичної заміни.
- застосування трансформації описового перекладу;
- застосування трансформації модуляції.

На основі виконаного аналізу, наведемо статистичні результати дослідження. Так, було з'ясовано, що:

- еквівалентний переклад було застосовано у 48% прикладів;
- трансформацію диференціації було використано у 16% прикладів;
- трансформацію перестановки було застосовано у 10% прикладів;
- трансформацію граматичної заміни було використано у 3% прикладів;
- трансформацію додавання було використано у 7% прикладів;
- трансформацію опущення було використано у 3% прикладів;
- трансформацію описового перекладу було застосовано у 3% прикладів;
- трансформацію модуляції було застосовано у 4% прикладів;
- трансформацію калькування було застосовано у 6% прикладів (рис. 3.1.).

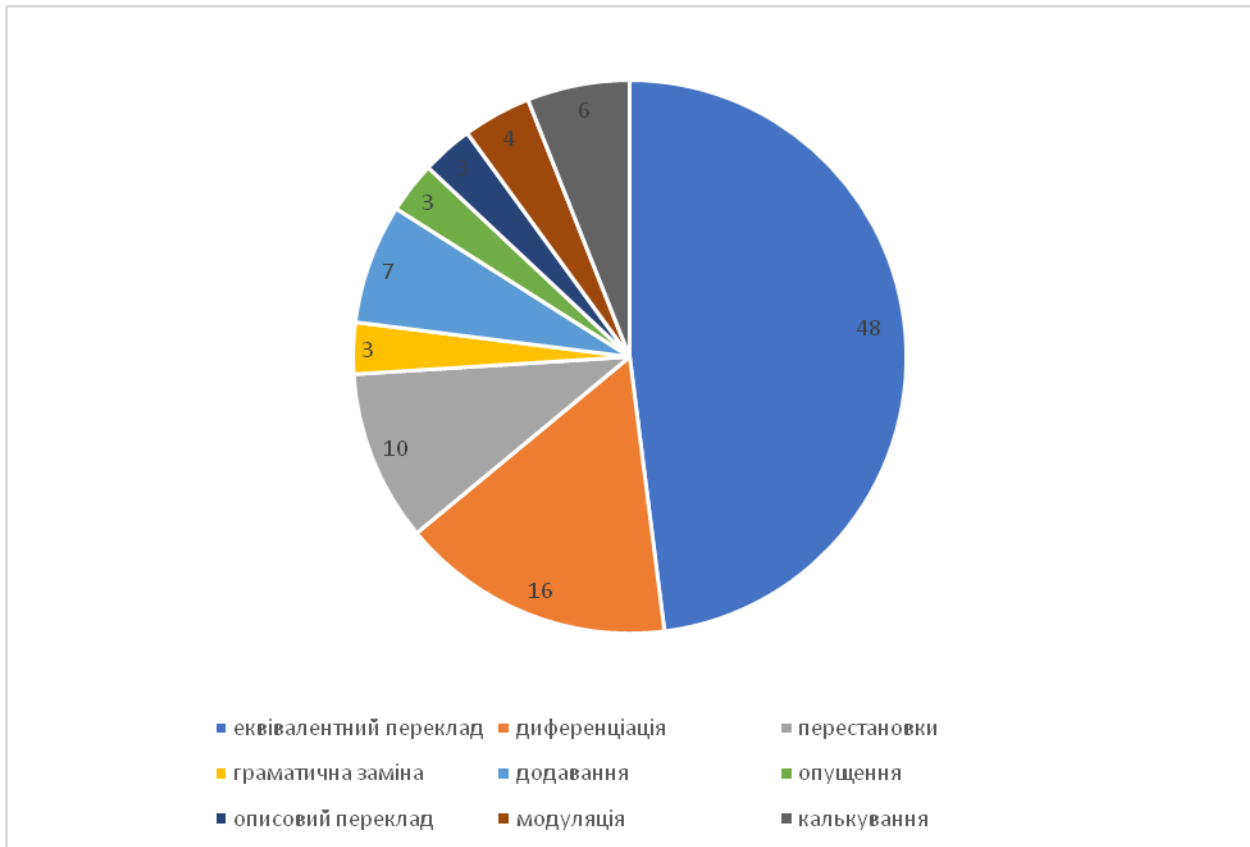

Рис. 3.1 – **Результати перекладацького аналізу**

Отже, аналіз дозволив з'ясувати, що найбільш вживаним способом перекладу засобів впливу політичних промов є еквівалентний переклад, з огляду на те, що його було використано в 48% прикладів. Перекладацькі трансформації є менш вживаними. Так, трансформацію диференціації було застосовано у 16% прикладів, трансформацію перестановки – у 10% проаналізованих прикладів, трансформацію додавання було використано у 7% прикладів, трансформацію калькування було застосовано у 6% прикладів.

Найменш частотним є вживання трансформації модуляції, яку було застосовано у 4% прикладів, трансформації описового перекладу, яку було застосовано у 3% прикладів, трансформації граматичної заміни, яку було використано у 3% прикладів; трансформації опущення, яку було використано у 3% прикладів.

Висновки до розділу 2

У другому розділі виконалось дослідження особливостей перекладу метафор політичного публіцистичного дискурсу з англійської мови українською. Так, було виокремлено наступні засоби перекладу метафор: метафоричний переклад, який охоплює: еквівалентний переклад; трансформацію лексичної заміни; трансформацію перестановки; трансформацію калькування; трансформацію граматичної заміни; трансформацію додавання; неметафоричний переклад, який охоплює: трансформацію опущення; трансформацію описового перекладу; трансформацію модуляції.

Статистичний аналіз дозволив встановити, що найбільш вживаним способом перекладу метафор є еквівалентний переклад, з огляду на те, що його було використано в 48% прикладів. Перекладацькі трансформації є менш вживаними. Так, трансформацію лексичної заміни було застосовано у 16% прикладів, трансформацію перестановки – у 10% проаналізованих прикладів, трансформацію додавання було використано у 7% прикладів, трансформацію калькування було застосовано у 6% прикладів.

Найменш частотним є вживання трансформації модуляції, яку було застосовано у 4% прикладів, трансформації описового перекладу, яку було застосовано у 3% прикладів, трансформації граматичної заміни, яку було використано у 3% прикладів; трансформації опущення, яку було використано у 3% прикладів.

Висновки до розділу 3

Третій розділ роботи присвячено дослідженню особливостей перекладу лексико-семантичних і стилістичних засобів впливу у промовах американських

політиків. Розглянуто особливості застосування еквівалентного перекладу, лексичних, граматичних та лексико-граматичних трансформацій.

У перебігу перекладацького аналізу, нами було виокремлено такі способи перекладу засобів впливу політичних промов, як: переклад засобами еквівалентну; застосування трансформації диференціації; застосування трансформації додавання; застосування трансформації опущення; застосування трансформації калькування; застосування трансформації перестановки; застосування трансформації граматичної заміни. застосування трансформації описового перекладу; застосування трансформації модуляції.

Також, було з'ясовано, що еквівалентний переклад було застосовано у 48% прикладів; трансформацію диференціації було використано у 16% прикладів; трансформацію перестановки було застосовано у 10% прикладів; трансформацію граматичної заміни було використано у 3% прикладів; трансформацію додавання було використано у 7% прикладів; трансформацію опущення було використано у 3% прикладів; трансформацію описового перекладу було застосовано у 3% прикладів; трансформацію модуляції було застосовано у 4% прикладів; трансформацію калькування було застосовано у 6% прикладів.

ВИСНОВКИ

Роботу присвячено аналізу особливостей перекладу лексико-семантичних і стилістичних засобів впливу у промовах американських політиків. Аналіз дозволив встановити, що маніпулятивний вплив – це вид психологічного впливу, який має на меті таємно, приховано змінити думки, установки, поведінку адресата в інтересах того, хто здійснює вплив, що вимагає майстерності від маніпулятора, щоб зміни, що відбуваються з адресатом, були непоміченими, неусвідомленими. В роботі у було виокремлено 4 рівні мовного впливу, мовні засоби яких, на нашу думку, найчастіше використовуються на практиці: фонетичний, лексичний, стилістичний та синтаксичний. Кожен з таких рівнів представлено широким колом стилістичних засобів.

В підсумку виявлено, що функціональна специфіка дискурсу політичної комунікації полягає у застосуванні його в якості інструменту політичної влади, що реалізується в оволодінні владою, боротьбі за неї, збереженні влади, здійсненні, стабілізації і перерозподілі влади. В рамках дослідження, було виокремлено ключові функції дискурсу політичної комунікації, які вважаються аспектами прояву аналізованої функції: інтеграція групових політичних агентів; функція диференціації; функція атональності і гармонізації; інтерпретація і орієнтація, акціональна та інформаційна функція; функція контролю і спонукання.

Аналіз показав, що політична комунікація характеризується високим ступенем маніпулятивного впливу, метою якого є формування суспільної думки щодо того чи іншого поняття, явища, об'єкта предмета; здійснення мега-, макро- та мікро-політики, формування позитивного чи негативного іміджу політичних діячів на державній, світовій арені, спонукання суспільства до тих чи інших дій, тощо. До способів маніпуляції в текстах політичних промов було віднесено наступні: фабрикація фактів, відбір матеріалу, великий натовп,

великий натовп, дроблення і терміновість, спрощення, стереотипізація, зміна сенсу слів і понять, маніпуляція за допомогою контрасту і узагальнення, маніпуляція за допомогою підміни поняття, маніпуляція критикою, маніпулятивні звернення до ідентичності, використання незрозумілих слів і термінів, відволікання уваги за допомогою темпу міркування, тощо.

Зазначено, що при перекладі засобів впливу необхідно застосовувати перекладацькі трансформації, які включають в себе лексичні, граматичні та лексико-граматичні. Перекладацькі трансформації використовуються з метою утворення адекватного варіанту перекладу засобів впливу політичного дискурсу.

Другий розділ присвячено дослідженню лексико-семантичних і стилістичних засобів впливу у промовах американських політиків. Матеріалом для дослідження стали тексти промов Дж. Байдена та його дружини, першої леді США, Джилл Байден, К. Харріс, Г. Клінтон, Д. Трампа, Б. Обама, тощо. Встановлено, що коло лексичних засобів присвячено такими прикладами, як: використання термінів, а саме: використання економічних термінів; застосування медичної термінології; застосування військової термінології; використання інтернаціоналізмів; використання власних назв; використання неологізмів; використання розмовних виразів, з метою створення ефекту близькості до народу; використання фразеологічних одиниць; використання імперативу; використання широкого кола модальних дієслів, таких як: використання модального дієслова *should*: використання модального дієслова *must*: використання дієслова *can*: використання дієслова *may*: застосування інклюзивного “we”; використання прикметників у формі найвищого ступеня порівняння, які виконують функцію надання найвищої оцінки; використання алюзій; використання лінгвокультурних реалій; використання звертань до аудиторії; використання гумористичних висловів, жартів. До стилістичних засобів утворення впливу політичних промов було віднесено застосування

таких стилістичних засобів, як: метафори; епітети; риторичне питання; градація; повторення; анадиплосис; рамкова конструкція; хіазм; полісиндетон; паралелізм.

У третьому розділі здійснено аналіз особливостей перекладу лексико-семантичних і стилістичних засобів впливу у промовах американських політиків. Розглянуто особливості застосування еквівалентного перекладу, лексичних, граматичних та лексико-граматичних трансформацій. В ході перекладацького аналізу було виокремлено такі способи перекладу засобів впливу політичних промов, як: переклад засобами еквівалентну; застосування трансформації диференціації; застосування трансформації додавання; застосування трансформації опущення; застосування трансформації калькування; застосування трансформації перестановки; застосування трансформації граматичної заміни. застосування трансформації описового перекладу; застосування трансформації модуляції.

Аналіз також показав, що найбільш вживаним способом перекладу метафор є еквівалентний переклад, з огляду на те, що його було використано в 48% прикладів. Перекладацькі трансформації є менш вживаними. Так, трансформацію лексичної заміни було застосовано у 16% прикладів, трансформацію перестановки – у 10% проаналізованих прикладів, трансформацію додавання було використано у 7% прикладів, трансформацію калькування було застосовано у 6% прикладів. Найменш частотним є вживання трансформації модуляції, яку було застосовано у 4% прикладів, трансформації описового перекладу, яку було застосовано у 3% прикладів, трансформації граматичної заміни, яку було використано у 3% прикладів; трансформації опущення, яку було використано у 3 % прикладів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. (2019). *Мовленнєва комунікація*. Чернівці: Новус.
2. Акінчиць Н.Г. Політичний дискурс як об'єкт наукового аналізу. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/54472/19-kinchits.pdf?sequence=1>
3. Аккурт В. Є. (2019). Теоретичні аспекти поняття сугестивності в лінгвістиці. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Лінгвістичні науки*, 28, 5-13.
4. Актт В. Є. Методи маніпулятивного впливу у лінгвістиці. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського : Лінгвістичні науки : зб. наук. праць*. Одеса: Астропринт, 2020. Вип. 30. С. 5-23.
5. Англомовні елементи наукової праці: назва, анотація, резюме: A Practical Guide to Writing Research Paper Titles, Abstracts, Summaries : навчальний посібник / Харк. держ. акад. культури ; розробники : О. С. Частник, С. В.Частник. Х. : ХДАК, 2016.78 с.
6. Антонова З.О. Психологічні особливості впливу реклами на споживача. *Психологія педагогічного процесу*, 2014. 1. С. 149-153.
7. Белова А. Д. Лексична семантика і міжкультурні стереотипи. *Мовні і концептуальні картини світу*. К., 2020. №7. С. 43-54.
8. Божеску М.Г. Сучасні дослідження політичного дискурсу. *Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. Луганськ, 2013. № 14. С. 6-11.

9. Бойко Н.І. Українська експресивна лексика: семантичний, лексикографічний і функціональний аспекти : монографія [Текст]. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2021. 552 с.
10. Бойко О.Д. Політичне маніпулювання : [навч. посібник]. К.: Академвидав, 2010. 432 с.
11. Бородуліна Н.Ю. Про перспективи дослідження метафоричних значень. *Філологічні науки. Питання теорії та практики*, 2014. № 3. Ч. 1. С. 52—55.
12. Волинець П. П. Критерії прихованого психологічного впливу. *Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць*. Том 7. *Екологічна психологія*. 2010 № 22. С. 15-20.
13. Врабель Т. Прагматичні аспекти перекладу у світлі міжкультурної комунікації. *Наукові записки*, 2011. № 95 (1). С. 382-385.
14. Гнезділова Я.В. Сміслоутворювальні елементи поняття маніпуляції. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*, 2016. 4 (9). С. 25-33.
15. Гребінь Н. В. Зміст маніпуляції як різновиду прихованого психологічного впливу. *Збірник наукових праць КПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Проблеми сучасної психології*, 2013. № 21. С. 80-93.
16. Денисова С.П. Дискурс у сучасних комунікаційних системах. Дискурс у комунікаційних системах. *Зб. наукових статей*. Київ : Київськ. міжнар. ун-т, 2019. С. 5-14
17. Деренчук Н. В. Особливості формування маніпулятивної стратегії в українському політичному дискурсі. *Проблеми гуманітарних наук. Філологія*, 2012. № 38. С. 357-364.
18. Дмитрук О. В. Маніпулятивний потенціал візуальних елементів у друкованих та Інтернет-виданнях. *Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць*. Чернівці, 2005. Вип.232. С. 114-123.

19. Дмитрук О.В. Маніпулятивні стратегії в сучасній англомовній комунікації (на матеріалі текстів друкованих та Інтернет-видань 2000-2005 років) : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. К., 2005. 242 с.
20. Екшмідт В. Р. Мовленнєва маніпуляція: персуазивність та сугестія. *Мовні і концептуальні картини світу*, 2015. Вип. 1. С. 275-281
21. Ільницька Л.Л. Особливості використання сугестивних та маніпулятивних технологій у сучасному англомовному політичному дискурсі. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*. Харків, 2010. 5. С. 115-125.
22. Калита А.А., Тараненко Л.И. Речевая манипуляция: определение, функции, механизм реализации. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*, 2012. 1022. С. 10-19.
23. Каліщак Т. Т., Радецька С. В. Особливості перекладу фільму "Eyes wide shut" ("з широко закритими очима") на українську мову за допомогою субтитрів. *Філологічні науки*. 2017. Книга 1. 309 с.
24. Каліщук Д. М. Психолінгвістичні прийоми мовленнєвого маніпулювання у політичному дискурсі. Гра у простонародність. *Вісник Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. «Романо-германська філологія. Methodика викладання іноземних мов»*, 2012. Вип.71, №1022. С. 59-63.
25. Кам'янець А. Б. Мовні засоби маніпуляції в медійному дискурсі та їх відтворення в перекладі. URL: http://lnu.edu.ua/faculty/inomov.new/Foreign_Philology/Foreign_Philology/Foreign_Philology_123/articles/Kamianets.Pdf
26. Кондратенко Н.В. Типологія мовленнєвих жанрів українського політичного дискурсу. *Філологічні студії*, 2017. 2. С. 18-22.
27. Корунець І. В. Порівняльна типологія української та англійської мов. Навчальний посібник. Вінниця : Нова книга, 2004. 464 с.

28. Красівський О. М., Горностаї Л. М. Маніпуляція у політичній промові: лінгвістичні засоби. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*, 2018 № 33. Том 2. С. 158-161
29. Кудрявцева Л.О., Дядечко Л.П., Дорофієва О.М., Філатенко І.О., Черненко А.Г. Сучасні аспекти дослідження мас-медійного дискурсу: експресія –вплив –маніпуляція. *Мовознавство*, 2005. №1. С. 58-66
30. Кузенко Г. М. Кінопереклад як особливий вид художнього перекладу (на матеріалі англійської мови). *II Одеський лінгвістичний вісник : [наук.-практ. журнал]*. Одеса, 2017. №9.Т.3.С. 70-74.
31. Кутуза Н. В. Формула впливу рекламного дискурсу. *Одеський лінгвістичний вісник*, 2014. Випуск 3. С. 138-145
32. Ларькіна М. Інституційний дискурс як соціолінгвістичний феномен. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Nz/89_5/statti/70.pdf
33. Лозниця С. Маніпуляція свідомістю: історико-культурні засади. *Філософська думка*, 2008. №1. С. 142-155.
34. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). К.: Ленвіт, 2006. 175 с.
35. Масель Ю.С. Загальна характеристика стратегій та тактик маніпулювання в англомовній політичній рекламі. *Наукові записки КДПУ ім. В. Винниченка. Серія : Філологічні науки (мовознавство)*, 2012. У 2 ч. (105). С. 514-519.
36. Матвієнко І. Автор, текст, дискурс: філософські розвідки Мішеля Фуко. *Multiversum Philosophical almanac*, 2018. С. 81-85
37. Матківська Н. А. Питання методології дослідження аудіовізуального перекладу. *II Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія : «Філологічні науки» (мовознавство)*. Дрогобич, 2015. №3. С. 147-152.

38. Мельник А. П. Кінопереклад як особливий тип аудіовізуального перекладу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна*, 2015. Вип. 58. С. 110-112.
39. Монахова Т. В. Лексичні засоби мовленнєвого маніпулювання. *Дослідження з лексикології і граматики української мови: зб. наук. пр./ за ред. І. С. Попової*, 2006. Вип. 11. С. 45-50
40. Мостовий М. І. Лексикологія англійської мови. Підручник для студентів ін-тів і фак. іноземної мови. Харків: «Основа», 2020. 320 с.
41. Мотузенко Б. Маніпуляції як соціальна технологія. К., 2000. URL: <http://fppr.org.ua>
42. Науменко Л. П. Діловий англomовний дискурс у ключових концептах. *Культура народів Причорномор'я: Научний журнал*. Симферополь, 2004. Том 1. № 49. С. 40-44. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/articles/kultnar/knp49_1/knp49_1_40-44.pdf
43. Олійник Н. А. Словотворчий потенціал англomовного економічного дискурсу. *Вісник ХНУ*. Харків, Константа, 2005. Вип. 649. С. 98-101.
44. Рут О. Г. Мовне питання як об'єкт маніпулятивних стратегій у сучасному українському політичному дискурсі: монографія. Київ. 2012. 232 с.
45. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність (на матеріалах сучасної газетної публіцистики) : монографія / за ред. В. Різуна; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2020. 392 с.
46. Синергетика в філологічних дослідженнях: монографія / Т. И. Домброван, С. М. Еникеева, Л. С. Пихтовникова и др.; под общ. ред. Л. С. Пихтовниковой. Харьков : Харьковский нац. ун-т им. В. Н. Каразина, 2015. 340 с.

47. Сорокіна Л. Є. Мовленнєва маніпуляція та інші види мовленнєвого впливу: термінологічне розмежування понять. *Науковий вісник Міжнар.гуманіт.ун-ту. Сер.«Філологія»*. Одеса : Вид.дім «Гельветика», 2014. Вип.8, т.2. С. 157-159.
48. Українська мова : енциклопедія / [редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Зяблюк та ін.]. К. : «Укр. енцикл», 2000. 824 с.
49. Хабермас Ю. Комунікативна дія і дискурс – дві форми повсякденної комунікації. *Першоджерела комунікативної філософії*. Київ: Либідь, 1996. С. 84-90
50. Челядіна Д. А. Аналіз проблем при перекладі фільмонімів. URL: <https://naub.oa.edu.ua/2017/%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC-%D0%BF%D1%80%D0%B8-%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D1%96-%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC%D0%BE%D0%BD/>
51. Чорній О. Лінгвістичне маніпулювання у процесі примирення сторін. *Актуальні питання іноземної філології*, 2017. С. 197-201
52. Чумак Н. А. Етнореалія серед інших видів національно-специфічної лексики (на матеріалі етнореалій-галліцизмів у сучасному англomовному публіцистичному дискурсі). *Філологічні трактати*, 2013. Том 5, № 2. 114-122
53. Шевченко І. С. Проблеми типології дискурсу. *Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен*. Харків : Константа, 2005. С. 233-236
54. Янковець О.В. Англійська термінологія як різновид спеціальної лексики. *Парадигма пізнання: гуманітарні питання*, 2017. № 1(21). С. 2-9.
55. "Slang and Antilanguage." *Sociolinguistics: An International Handbook of the Science of Language and Society*. Eds. Ulrich Ammon, Norbert Dittmar, Klaus J.

- Mattheier, and Peter Trudgill. 2nd ed. Berlin: Walter de Gruyter, 2004. 1. P. 262-67.
56. Asya A. Linguistic Manipulation: Definition and Types. URL: [http://www.ijcrsee.com.ijcrsee article view.pdf](http://www.ijcrsee.com.ijcrsee%20article%20view.pdf).
57. Bargiela-Chiappini F., Nickerson C., Planken B. Business discourse. Palgrave Macmillan, 2007. 227 p.
58. Beard A. The Language of Politics. London, New York: Routledge, 2020. 326 p.
59. Beaugrande R.-A. Introduction to Text Linguistics / Ed. London. URL: http://www.beaugrande.com/introduction_to_text_linguistics.htm
60. Bedford glossary of critical and literary terms / Ross C. *Murfin* and Supryia. M.: *Ray*. 2nd ed. Basingstoke : Palgrave Macmillan, 540 p.
61. Chetvertova O. About some linguistic means of manipulative influence in virtual media space. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Серія «Філологічні науки»*, 2021. Вип. 47. С. 111-113
62. Craig T.Y., Blankenship K.L. Language and Persuasion: Linguistic Extremity Influences Message Processing and Behavioral Intentions. *Journal of Language and Social Psychology: SAGE Publications*, 2011. 30(3). P. 290-310.
63. Crystal D. English as a Global Language. Cambridge University Press, 2003. 202 p.
64. Davie J. Slang across Societies: Motivations and Construction. Routledge, 2018. 384 p.
65. Dujf A. The Third Language: Recurrent Problems of Translation into English. Oxford: Pergamon, 2019. 160 p.
66. Elbe C. Slang and the Internet. New Challenges in Language and Literature, *FALE/UFMG*, 2009. P. 81-95
67. Fairclough N. Genres in political discourse. *Encyclopedia of Language and Linguistics*. Oxford, Elsevier, 2005. P. 33.

68. Geis M. L. The language of Politics. N.Y. : Springer, 2018. 315 p.
69. Green J. Slang: A Very Short Introduction. Oxford University Press, USA, 2016. 144 p.
70. Kövecses Z. Metaphor and Emotion: Language, Culture, and Body in. Human Metaphors of Musical Motion. *Metaphor and symbol*, 18(2). P. 63-84
71. Linguistics of Text and Conversation. An International Handbook. Klaus Brinker, Gerd Antos, Wolfgang Heinemann, and Sven F. Säger (eds.), 2015. P. 110-121.
72. Maillat D. Constraining context selection: On the pragmatic inevitability of manipulation. *Journal of Pragmatics*, 2013. 59, P. 190-199.
73. Malyuga E. N. Functional Approach to Professional Discourse Exploration in Linguistics. *Springer*, 2019. 336 p.
74. Marchenko T.V. Manipulative potential of intertextual elements in political discourse. *Creative innovations and innovative creations*, 2013. 2. P. 47-50.
75. Mattiello E. An introduction to English slang: a description of its morphology, semantics and sociology. Milano: Polimetrica, International scientific publisher, 2008. 324 p.
76. Muller F. Human resources as strategic assets: an evolutionary resource- based theory. *Journal of Management Studies*, 2000. 3. P. 757-785.
77. Neubert A., Shreve G.M. Translation as Text. Kent: Ohio, 2018. 260 p.
78. Newmark P. Approaches to translation. London: Pergamon Press, 2015. 201 p.
79. Partridge E. Slang Today and Yesterday. L., 2005. 258 p.
80. Spears Richard A. Slang and Euphemism. N. Y., 2011. 423 p.
81. Stubbs M. Discourse Analysis: The Sociolinguistic Analysis of Natural Language. Oxford : Blackwell, 1983. 272 p.
82. Stubbs M. Discourse Analysis: The Sociolinguistic Analysis of Natural Language. Oxford : Blackwell, 1983. 272 p.
83. Wentworth H., Flexner S. B. Dictionary of American Slang. Crowell, 2000. 766 p.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

ЛС – Літературознавчий словник-довідник / Авт.-уклад. Р.Т. Гром'як, Ю.І. Ковалів та інші. Київ: Академія, 1997. 752 с.

CD – Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/>

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

BO – Complete Text Transcripts of over 100 Barack Obama Speeches. URL: <http://www.obamaspeech.com>

DT – D. Trump`s addresses. URL: <https://www.whitehouse.gov/>

HC – Hillary Clinton speeches. URL: <https://awpc.cattcenter.iastate.edu/speeches/>

JB – Joe Biden Transcripts. URL: <https://www.rev.com/blog/transcript-tag/joe-biden-transcripts>

SR – Speeches and Remarks. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/page/20/>

ДОДАТОК

**«Лексико-семантичні і стилістичні засоби впливу у промовах
американських політиків: перекладознавчий аспект»**

	Текст оригіналу	Текст перекладу
1.	<i>540,000 more jobless claims were filed last week, the highest in eighteen years. And we now risk falling into a deflationary spiral that could increase our massive debt even further (JB, URL).</i>	Минулого тижня було подано ще 540 000 заяв про безробіття, що є найбільшим показником за вісімнадцять років. І зараз ми ризикуємо впасти в дефляційну спіраль, яка може ще більше збільшити наш величезний борг
2.	<i>All four congressional leaders agree with me that de- — that default is not — let me say it again — default is not an option (SR, URL).</i>	Усі чотири лідери Конгресу погоджуються зі мною, що де- — що дефолт не є — дозвольте мені повторити це — дефолт не є варіантом
3.	<i>We're already seeing a rise in the flu and RSV and other respiratory illnesses, especially among young children (JB, URL).</i>	Ми вже спостерігаємо зростання захворюваності на грип, респіраторно-синцитіальний вірус та інші респіраторні захворювання, особливо серед маленьких дітей.
4.	<i>You know, in my private meeting with President Zelenskyy after the G7 meeting and his with staff, I told — the United States, together with our allies and partners, is going to begin training Ukrainian pilots in fourth-generation fighter aircraft, including F-16s, to strengthen Ukraine's air force as part of a long-term commitment to Ukraine's ability to defend itself (SR, URL).</i>	Ви знаєте, на моїй особистій зустрічі з президентом Зеленським після зустрічі G7 і його з співробітниками я сказав — Сполучені Штати разом з нашими союзниками і партнерами збираються почати навчання українських пілотів винищувачам четвертого покоління, включаючи такий винищувач, як F-16, для зміцнення військово-повітряних

		сил України.
5.	<i>So just as I've pursued these measures here at home, so has the United States worked with many nations to curb the excesses of capitalism -- not to punish wealth, but to prevent repeated crises that can destroy it (JB, URL).</i>	Тож так само, як я вживав цих заходів тут, удома, так само Сполучені Штати працювали з багатьма країнами, щоб приборкати надмірності капіталізму — не для покарання багатства, а для запобігання повторним кризам, які можуть його знищити
6.	<i>Before turning to the important work we accomplished here at the G7, I want to take a few minutes addressing the budget negotiations that I'm heading back home to — to deal with (SR, URL).</i>	Перш ніж перейти до важливої роботи, яку ми виконали тут, на G7, я хочу присвятити кілька хвилин переговорам щодо бюджету, з якими я збираюся повернутися додому — мати справу
7.	<i>And I'm not going to agree to a deal that protects wealthy tax cheats and crypto traders while putting food assistance at risk for nearly a hundred — excuse me — nearly 1 million Americans (SR, URL).</i>	І я не збираюся погоджуватися на угоду, яка захищає багатих шахраїв з податків і криптотрейдерів, водночас ставлячи під загрозу продовольчу допомогу для майже сотні — вибачте — майже 1 мільйона американців.
8.	<i>(Number one, he knows what I proposed. What I proposed is that we expand Obamacare and we increase it. We do not wipe any (BO, URL).</i>	(По-перше, він знає, що я запропонував. Я запропонував розширити Обамасаре і збільшити його. Ми його не знищуємо.
9.	<i>But as I have made very clear, I will not accept a bad deal for the American people (BO, URL).</i>	Але, як я чітко сказав, я не погоджуся на погану угоду для американського народу
10.	<i>Vote for the diverse, hopeful America we saw in last night's roll call (HK,</i>	Голосуйте за різноманітну, повну надій Америку, яку ми бачили під час вчорашньої

	<i>URL).</i>	переклички.
11.	<i>The issue is the American people should speak. You should go out and vote. You're voting now (HK, URL).</i>	Питання в тому, що американський народ має говорити. Треба вийти і проголосувати. Ви зараз голосуєте
12.	<i>I want to suggest to you today that we must go forward, and not backward (DT, URL).</i>	Я хочу вам сьогодні сказати, що ми повинні йти вперед, а не назад
13.	<i>Expectations rise, then, faster than governments can deliver, and a pervasive sense of injustice undermine people's faith in the system (DT, URL).</i>	Отже, очікування зростають швидше, ніж уряди можуть їх реалізувати, а поширене відчуття несправедливості підриває віру людей у систему
14.	<i>The end of the Cold War may have led too many to forget this truth (DT, URL).</i>	Кінець холодної війни, можливо, змусив багатьох забути цю правду
15.	<i>We will get our people off of welfare and back to work, rebuilding our country with American hands and American labor." (DT, URL)</i>	Ми позбавимо наших людей соціальної допомоги та повернемося до роботи, відновлюючи нашу країну американськими руками та американською працею».
16.	<i>"We will follow two simple rules; buy American and hire American" (DT, URL).</i>	«Ми будемо дотримуватися двох простих правил: купуй американське і найми американця»
17.	<i>Our soldiers are the best trained and most prepared in the world; the most effective, most cohesive, and most lethal warriors in the world (SR, URL).</i>	Наші солдати найкраще навчені та підготовлені у світі; найефективніші, найзгуртованіші та найсмертоносніші воїни у світі
18.	<i>Then I thought back to my own graduation in the midst of the</i>	Потім я згадав свій випускний у розпал В'єтнамської війни,

	<i>Vietnam War, the assassinations of Dr. Martin Luther King Jr. and Senator Robert Kennedy, riots in our streets, and an overall sense of confusion and uncertainty (HK, URL).</i>	вбивства доктора Мартіна Лютера Кінга-молодшого і сенатора Роберта Кеннеді, заворушення на наших вулицях і загальне почуття розгубленості і невпевненості
19.	<i>What is conservatism? Is it not the adherence to the old and tried against the new and untried? (OB, URL)</i>	Що таке консерватизм? Хіба це не прихильність до старого і перевіреного проти нового і невипробуваного?
20.	<i>One of those women was Wangari Maathai—the first African woman to win the Nobel Peace Prize. You know her story—but it’s so important, and I’d like to share it now (SR, URL).</i>	Однією з цих жінок була Вангарі Маатаї — перша африканка, яка отримала Нобелівську премію миру. Ви знаєте її історію, але вона дуже важлива, і я хотів би поділитися нею зараз
21.	<i>To make it to today, I am also aware that some of you had to sneak out after Taps to spin Sedgwick’s spurs. I will not ask for a show of hands, but for those who did, it clearly worked (SR, URL).</i>	Я також знаю, що багато з вас покладали свої надії на легендарний пам’ятник Седжвіку, а деяким з вас довелося прокрастися після відбою, щоб здійснити «ритуал успішності», для того, щоб отримати сьогоднішній результат. Я не буду просити підняти руки, але для тих, хто це зробив, це явно спрацювало.
22.	<i>To the families and loved ones here: Thank you for the incredible care and support you have given these leaders. I know you feel an immense sense of pride looking at our cadets. And it is a pride I share and that our country shares (SR, URL).</i>	Родинам і близьким: дякую за неймовірну турботу та підтримку, яку ви надали цим лідерам. Я знаю, що ви відчуваєте величезну гордість, дивлячись на наших курсантів. І це гордість, яку я поділяю і яку

		поділяє наша країна
23.	<i>So, Mary, as it turns out, you have convened a family reunion here today (SR, URL).</i>	Отже, як виявляється, сьогодні ви, Мері, організували тут сімейну зустріч
24.	<i>Better to do so with open hearts and outstretched hands than closed minds and clenched fists (HK, URL).</i>	Краще робити це з відкритими серцями і простягнутими руками, ніж з закритими умами і стиснутими кулаками.
25.	<i>Everyone has a story about Joe's caring and empathy. I remember him calling after my mother, Dorothy, died and we talked about being raised by strong women (SR, URL).</i>	У кожного є історія про турботу і співчуття Джо. Я пам'ятаю, як він дзвонив після смерті моєї матері Дороті, і ми говорили про те, що нас виховують сильні жінки.
26.	<i>Remember back in 2016 when Trump asked, "What do you have to lose?" (HK, URL).</i>	Згадайте, як у 2016 році Трамп запитав: "Що ви втрачаєте?"
27.	<i>A hundred years ago yesterday the 19th Amendment to the Constitution was ratified. It took seven decades of suffragists marching, picketing and going to jail to push us closer to a more perfect union. Fifty-five years ago, John Lewis marched and bled in Selma because that work was unfinished. Tonight, I'm thinking of the girls and boys who see themselves in America's future because of Kamala Harris, a black woman, the daughter of Jamaican and Indian immigrants and our nominee for Vice President (HK, URL).</i>	Сто років тому, вчора була ратифікована 19-а поправка до Конституції. Знадобилося сім десятиліть маршів суффражисток, пікетувань і в'язниць, щоб наблизити нас до більш досконалого союзу. П'ятдесят п'ять років тому Джон Льюїс марширував і стікав кров'ю в Сельмі, тому що ця робота була незакінчена. Сьогодні я думаю про дівчат і хлопчиків, які бачать себе в майбутньому Америки завдяки Камалі Харріс, чорній жінці, дочці ямайських і індійських іммігрантів і нашій кандидатурі на посаду віце-президента.

28.	<p><i>Vote for the parents and teachers struggling to balance children's education and safety and for health care workers fighting COVID-19 with little help from the White House. Vote for paid family leave and health care for everyone, for social security, medicare and Planned Parenthood. Vote for dreamers and their families, vote for law enforcement purged of racial bias that keeps all our streets safe. Vote for justice for George Floyd, Breonna Taylor, and Ahmaud Arbery because black lives matter. Vote for honest elections, so we — not a foreign adversary — choose our president (HK, URL).</i></p>	<p>Голосуйте за батьків і вчителів, які намагаються збалансувати освіту дітей і безпеку, а також за медичних працівників, які борються з COVID - 19 при незначній допомозі з боку Білого дому. Голосуйте за оплачувану сімейну відпустку та медичне обслуговування для всіх, за Соціальне забезпечення, медичну допомогу та Плановане батьківство. Голосуйте за тих, хто мріють про краще майбутнє та їх сім'ї, голосуйте за правоохоронні органи, очищені від расових забобонів, які забезпечують безпеку всіх наших вулиць. Голосуйте за справедливість для Джорджа Флойда, Бреонни Тейлор і Ахмада Арбері, тому що чорні життя мають значення. Голосуйте за чесні вибори, щоб ми, а не іноземний противник, обрали нашого президента.</p>
29.	<p><i>We are protected and we will always be protected. We will be protected by the great men and women of our military and law enforcement. And most importantly, we will be protected by God (DT, URL).</i></p>	<p>Ми захищені і завжди будемо захищені. Нас захищатимуть чудові чоловіки та жінки з нашої армії та правоохоронних органів. А головне, нас Бог береже.</p>
30.	<p><i>The <u>forgotten men and women</u> of our country will be <u>forgotten</u> no longer (DT, URL).</i></p>	<p>Забуті чоловіки та жінки нашої країни більше не будуть забуті</p>

31.	<i>What truly matters is not which <u>party controls our government</u>, but whether <u>our government is controlled by the people</u> (DT, URL).</i>	Справді важливо не те, яка партія контролює наш уряд, а те, чи контролює наш уряд народ
32.	<i>We will build new roads and highways and bridges and airports and tunnels and railways all across our wonderful nation" (DT, URL).</i>	Ми побудуємо нові дороги, шосе, мости, аеропорти, тунелі та залізниці по всій нашій чудовій країні».
33.	<i>Or how about ensuring that all young people have access to quality, affordable healthcare in the midst of a global health catastrophe. Or how about seeing young workers as assets to invest in for the future, rather than the first costs to cut when times get tough. You know, investing in the next generation isn't just the right thing to do (SR, URL).</i>	А як щодо забезпечення того, щоб всі молоді люди мали доступ до якісного та доступного медичного обслуговування в розпал глобальної катастрофи в галузі охорони здоров'я? Або щодо того, щоб розглядати молодих працівників як активи, в які можна інвестувати в майбутньому, а не як перші витрати, які потрібно скоротити, коли настануть важкі часи. Знаєте, інвестувати в наступне покоління-це не просто правильно
34.	<i>America is the City upon a Hill (SR, URL).</i>	Америка-це місто на пагорбі.
35.	<i>America is vigor (SR, URL).</i>	Америка – це енергія.
36.	<i>And over time, that, I think, is going to be a better recipe for economic growth (SR, URL).</i>	І з часом, я думаю, це стане найкращим рецептом економічного зростання.
37.	<i>We must especially beware of that small group of selfish men who would clip the wings of the American eagle in order to feather their own nests (SR, URL).</i>	Ми повинні особливо остерігатися тієї невеликої групи егоїстичних людей, які готові підрізати крила американському орлу, щоб

		набити пір'ям свої власні гнізда.
38.	<i>I guarantee you it'll help you stand up a little straighter, feel a little braver, knowing that the things you joked about and even took for granted can be your secret weapons for your future (SR, URL).</i>	Я гарантую вам, що це допоможе вам стояти трохи пряміше, відчутти себе трохи сміливіше, знаючи, що речі, які ви жартували і навіть приймали як належне, можуть бути вашою секретною зброєю для Вашого майбутнього.
39.	<i>America is freedom of every person to worship God (SR, URL).</i>	Америка – це свобода кожної людини поклонятися Богу.
40.	<i>Better to do so with open hearts and outstretched hands than closed minds and clenched fists (HK, URL).</i>	Краще робити це з відкритими серцями і простягнутими руками, ніж з закритими умами і стиснутими кулаками.
41.	<i>America is freedom from want (SR, URL).</i>	Америка – це свобода від потреби.
42.	<i>America is unique and happy form of government (SR, URL).</i>	Америка – це унікальна і щаслива форма правління.
43.	<i>America is Nation – conceived in revolution, nurtured in liberty, maturing in independence (SR, URL).</i>	Америка – нація, що зародилася в революції, вирощена в свободі, дозріває в незалежності.
44.	<i>America is united people (BO, URL).</i>	Америка – це єдиний народ.
45.	<i>Speaking about the economy, Obama often refers to the concept of crisis: the face of an economic crisis (SR, URL).</i>	Говорячи про економіку, Обама часто посилається на концепцію кризи: обличчя економічної кризи.
46.	<i>Radical Islamic terrorism, which we will eradicate from the face of Earth (SR, URL).</i>	Радикальний ісламський тероризм, який ми зітремо з лиця землі.
47.	<i>Motherland – heart of the earth (SR, URL).</i>	Батьківщина – серце землі.

48.	<i>America gives hope for the many desperate people of the earth (SR, URL).</i>	Америка дає надію багатьом зневіреним людям на землі.
49.	<i>Motherland – center of the world (SR, URL).</i>	Батьківщина – центр миру.
50.	<i>And what we needed to do was replace them with international peacekeepers and a special envoy to resolve the crisis before it boiled over (SR, URL).</i>	І що нам потрібно було зробити, це замінити їх міжнародними миротворцями і спеціальним посланником, щоб вирішити кризу до того, як вона вибухне.
51.	<i>Motherland – center of the science (SR, URL).</i>	Батьківщина – центр науки.
52.	<i>Motherland – center of the life (SR, URL).</i>	Батьківщина – центр життя
53.	<i>They are stalking horse (SR, URL).</i>	Документи, оформлені на підставні обличчя.
54.	<i>... Elena Ambrosi, who has worked tirelessly behind the scenes, like so many women, to help make peace a reality (SR, URL).</i>	... Олена Амбросі, яка невпинно працювала за лаштунками, як і багато інших жінок, щоб допомогти зробити мир реальністю.
55.	<i>You poured your hearts into this campaign (HK, URL).</i>	Ви вклали свої серця в цю кампанію
56.	<i>And — but my Grandpa Finnegan would also say — every time we walked out, I — we’d talk about background and heritage, he’d say — he’d go, “Remember, Joey, the best drop of blood in you is Irish.” (JB, URL)</i>	Проте, мій дідусь Фіннеган, кожен раз, коли ми гуляли, говорив про походження і спадщину. Він говорив: «Пам’ятай, Джо, найкраща крапля крові в тобі – ірландська».
57.	<i>You know, the values I heard from my mother — she used to say, “Joey,</i>	Ви також знаєте, про цінності, які я чув від своєї матері —

	<i>remember, you're defined by your courage. You're defined by your courage, and you're redeemed by your loyalty." That was her code (SR, URL).</i>	вона зазвичай говорила: «Джо, пам'ятай, тебе визначає твоя мужність. Тебе відрізняє твоя мужність, і ти спокутований своєю відданістю». Це був її кодекс.
58.	<i>You know, it's an incredible testament to the power and the possibilities of peace (JB, URL).</i>	Ви знаєте, це неймовірне свідчення сили та можливостей світу.
59.	<i>It shifted the political gravity in our world. It literally — it shifted the political gravity (SR, URL).</i>	Це змінило політичну гравітацію в нашому світі. Це в буквальному сенсі змінило політичну ситуацію.
60.	<i>Remember back in 2016 when Trump asked, "What do you have to lose?" (HK, URL).</i>	Згадайте, як у 2016 році Трамп запитав: "Що ви втрачаєте?"
61.	<i>Vote for the diverse, hopeful America we saw in last night's roll call (HK, URL).</i>	Голосуйте за різноманітну, повну надій Америку, яку ми бачили під час вчорашньої переклички.
62.	<i>Colombia and urged over and over again that all parties not walk away until they reached an agreement (SR, URL).</i>	Колумбія і знову і знову закликала всі сторони не відступати до тих пір, поки вони не досягнуть згоди.
63.	<i>As Michelle Obama and Bernie Sanders warned us, if trump is re-elected things will get even worse (SR, URL).</i>	Як попередили нас Мішель Обама і Берні Сандерс, якщо Трамп буде переобраний, все стане ще гірше.
64.	<i>Let's vote fiiior the jobs that Joe's plan will create — clean energy jobs</i>	Давайте проголосуємо за робочі місця, які створить план Джо —

	<i>to fight climate change, caregiving jobs with living wages (SR, URL).</i>	робочі місця в сфері екологічної енергетики, з метою боротьби зі зміною клімату, турботливі робочі місця з прожитковим мінімумом.
65.	<i>It's wrong that billionaires got \$400 billion richer during the pandemic while millions lost their \$600 a week in extra unemployment (SR, URL).</i>	Це неправильно, що мільярдери стали багатшими на 400 мільярдів доларів під час пандемії, в той час як мільйони втратили свої 600 доларів на тиждень через тотальне безробіття.
66.	<i>Helping this generation gain a foothold in our economy will help pay dividends for everyone in the decades to come (SR, URL).</i>	Допомога цьому поколінню, закріплена в нашій економіці, допоможе виплатити дивіденди для всіх в найближчі десятиліття
67.	<i>They shame and blame women, rather than respect our right to make our own reproductive health decisions (HK, URL).</i>	Вони соромлять і звинувачують жінок, замість того щоб поважати наше право приймати власні рішення в області репродуктивного здоров'я.
68.	<i>And it is way past time to end the outrage of so many women still earning less than men on the job — and women of color often making even less. This isn't a women's issue. It's a family issue. Just like raising the minimum wage is a family issue. Expanding childcare is a family issue. Declining marriage rates is a family issue. The unequal rates of incarceration is a family issue. Helping more people with an addiction or a mental health problem get help is a family issue (HK, URL).</i>	І давно пора покласти край обуренню такої кількості жінок, які все ще заробляють менше, ніж чоловіки на роботі, а кольорові жінки часто заробляють ще менше. Це – не жіноча проблема. Це сімейна проблема. Точно так само, як підвищення мінімальної заробітної плати – це сімейне питання. Розширення догляду за дітьми – це сімейне питання. Зниження кількості шлюбів-це сімейна проблема. Нерівні

		показники позбавлення волі – це сімейна проблема. Допомога більшій кількості людей із залежністю або психічними розладами – це сімейна проблема.
69.	<i>We must protect our borders from the ravages of other countries making our products, stealing our companies and destroying our jobs (DT, URL).</i>	Ми повинні захищати наші кордони від руйнівного впливу інших країн, які виробляють нашу продукцію, крадуть наші компанії і знищують наші робочі місця.
70.	<i>Ukraine – the progress towards a peace settlement (SR, URL).</i>	Україна – кроки на шляху до мирного врегулювання.
71.	<i>We are in the midst of the great American come back (SR, URL).</i>	Ми знаходимося у самому епіцентрі великого американського повернення.
72.	<i>Motherland – the family home (SR, URL).</i>	Батьківщина – сімейне вогнище.
73.	<i>Yet, every so often, the oath is taken amidst gathering clouds and raging storms (SR, URL).</i>	Тим не менш, час від часу клятва приноситься серед грозових хмар і бурхливих штормів.
74.	<i>Nearly 150 years ago, in one of the darkest years of our nation's history, President Abraham Lincoln set aside the last Thursday in November as a day of thanks-giving. America was split by Civil War (SR, URL).</i>	Майже 150 років тому, в один з найпохмуріших періодів в історії нашої країни, президент Авраам Лінкольн оголосив останній четвер листопада днем подяки. Америка була розколота громадянською війною.
75.	<i>I know something about the slings and arrows she'll face and believe me this former district attorney and attorney</i>	Я трохи стикалась з «камінням та стрілами», які їй зустрінуться, і повірте мені, цей

	<i>general can handle them all (SR, URL).</i>	колишній окружний прокурор і Генеральний прокурор можуть впоратися з усіма ними.
76.	<i>So, this is the team to pull our nation back from the brink but they can't do it without us (SR, URL).</i>	Отже, це команда, яка повинна повернути нашу націю з прірви, але вони не можуть зробити це без нас.
77.	<i>I am one of those who thinks we need more peacemakers, diplomats and leaders who are devoted to the ongoing and difficult work of bridging divides, of bringing people together, of trying to find common ground (SR, URL).</i>	Я – одна з тих, хто вважає, що нам потрібно більше миротворців, дипломатів і лідерів, які присвячують себе постійній і важкій роботі з подолання розбіжностей, об'єднання людей, спробам знайти точки дотику.
78.	<i>PEACE AND UNITY But, history does show that when women are at the peace table, they bring together coalitions, and they work really hard to build consensus (SR, URL).</i>	Але історія показує, що, за круглим столом, жінки об'єднують коаліції і старанно працюють над досягненням консенсусу.
79.	<i>The simple truth is that peace and economic opportunity go together. Peace and economic opportunity go together (SR, URL).</i>	Проста істина полягає в тому, що мир і економічні можливості йдуть рука об руку. Так, вони дійсно йдуть рука об руку.
80.	<i>They want to put immigrants, who work hard and pay taxes, at risk of deportation. And they turn their backs on gay people who love each other. Fundamentally, they reject what it takes to build an inclusive economy. It takes an inclusive society. What I once called “a village” that has a place for everyone (HK, URL).</i>	Вони хочуть поставити іммігрантів, які багато працюють і платять податки, під загрозу депортації. Вони відвертаються від геїв, які люблять один одного. По суті, вони відкидають те, що потрібно для побудови інклюзивної економіки. Для цього потрібне інклюзивне суспільство. Те, що я колись називала «будинком», в якому є

		місце для всіх.
81.	<i>Ukraine – important element in the process of Donald Trump`s (SR, URL).</i>	Україна – важливий елемент у процесі обрання Дональда Трампа
82.	<i>It is the territory, which has the legacy of pollution (SR, URL).</i>	Це – територія, що має у спадок забруднення навколишнього середовища.
83.	<i>But peace is truly within reach (SR, URL).</i>	Проте мир лежить в межах досяжності.
84.	<i>We don't have to look much further than the last big economic crisis in 2008 to understand that young people just entering the work force often pay the biggest price in a recession (SR, URL).</i>	Нам не потрібно заглядати далеко за межі останньої великої економічної кризи 2008 року, щоб зрозуміти, що молоді люди, які тільки починають працювати, часто платять найбільшу ціну в умовах рецесії.
85.	<i>Motherland – a place where you can hide from yourself (SR, URL).</i>	Батьківщина – це місце, де можна сховатися від самого себе.
86.	<i>And they are the ones most likely EXPRESSIVE MEANS to shine a bright light on issues of human rights, transitional justice, national reconciliation and economic renewal (SR, URL).</i>	І саме вони, швидше за все, є засобами виразності, здатними пролити світло на питання прав людини, правосуддя перехідного періоду, національного примирення та економічного оновлення
87.	<i>Another father for American veterans (SR, URL).</i>	Батько для ветеранів.
88.	<i>Well now we know; our health care, our jobs, our loved ones, our leadership in the world and even our post office (DT, URL).</i>	Ну, тепер ми знаємо: наша охорона здоров'я, робота, наші близькі і лідерство у світі і навіть наше поштове

		відділення.
89.	<i>(67) This warm, warm welcome is one of the many reasons that I always appreciate coming to this campus, to this great university (SR, URL).</i>	Цей теплий прийом – одна з багатьох причин, чому я завжди цінуюю приїзд в кампус цього чудового університету.
90.	<i>We have to finish this battle of papers (SR, URL).</i>	Ми повинні завершити цю битву паперів.
91.	<i>America is unstoppable (SR, URL).</i>	Америку не зупинити
92.	<i>Ukraine – must be a ceasefire for all world (SR, URL).</i>	Україна має стати припиненням вогню для усього світу.
93.	<i>Ukraine – the object of wrongdoing (SR, URL).</i>	Україна – об'єкт протиправних дій
94.	<i>...but must be viewed and helped to become agents of change, makers of peace and drivers of progress (SR, URL).</i>	але і повинні розглядатися і допомагати їм стати агентами змін, творцями миру і рушійними силами прогресу.
95.	<i>The best testament to Joe is how he's cared for his family, and how great is it that Dr. Jill Biden plans to keep teaching as first lady? (SR, URL)</i>	Найкраще свідчення про Джо – це те, як він піклувався про свою сім'ю, і як це чудово, що доктор Джилл Байден планує продовжувати викладати в якості першої леді!
96.	<i>They wouldn't let those who had met to negotiate the peace out of a window or a door until they came to agreement (SR, URL).</i>	Вони не випускали тих, хто зустрічався для переговорів про мир, ні у вікна, ні у двері, поки ті не досягнуть згоди.
97.	<i>«the voice of my country called me» (SR, URL).</i>	«мене закликав голос моєї країни»
98.	<i>We don't mean that it is a King's territory (SR, URL).</i>	Ми зовсім не маємо на увазі, що це – територія королів.
99.	<i>For too long, Washington flourished (SR, URL).</i>	Вашингтон процвітав занадто довго.
100.	<i>There's a lot of heartbreak in America</i>	Зараз в Америці багато

	<i>now and the truth is many things were broken before the pandemic but as the saying goes, “The world breaks everyone and afterward many are strong at the broken places.” (SR, URL)</i>	розбитих сердець, і правда в тому, що багато речей були зламані до пандемії, але, як кажуть, “світ ламає всіх, і після цього, багато хто стає сильнішим в зламаних місцях.”
101.	<i>So come November, if we're strong together, we'll heal together. We'll redeem the soul and the promise of our country led by President Joe Biden and Vice President Kamala Harris (SR, URL).</i>	Так що в листопаді, якщо ми будемо сильні разом, разом ми і зцілимося. Ми викупимо душу і присягу нашій країні на чолі з президентом Джо Байденом і віце-президентом Камалою Харріс.
102.	<i>And it's because more than anything — more than anything in my experience, hope is what beats in the heart of all of people, but particularly in the heart of the Irish (SR, URL).</i>	І це тому, що більше за все — більше за все, на мій досвід, надія - це те, що б'ється в серцях усіх людей, але особливо – в ірландських серцях.
103.	<i>And as we face darkness — and there is darkness we have to face — but we must keep marching forward because the world is a greater — it's just — the world has such possibilities (SR, URL).</i>	І коли ми стикаємося з темрявою — а нам доводиться стикатися з темрявою віч-на-віч, - ми повинні продовжувати йти вперед, тому що світ став більше, просто у світу є такі можливості.
104.	<i>Today's Belfast is the beating heart of Northern Ireland, and it's poised to drive unprecedented economic opportunity and investment from communities across the UK, across Ireland, and across the United States (SR, URL).</i>	Сьогоднішній Белфаст – це серце Північної Ірландії, яка відчайдушно б'ється, і він готовий надати безпрецедентні економічні можливості та інвестиції громадам по всій Великобританії, Ірландії та США.
105.	<i>For four years people have told me,</i>	Протягом чотирьох років люди

	<i>"I didn't realize how dangerous he was, I wish I could do it all over (SR, URL).</i>	говорили мені: "я не розумів, наскільки він небезпечний, я хотів би зробити це знову
106.	<i>Your generation has always embodied the principle that we can solve more problems together than we can alone. And this has to start with someone and why not you? (SR, URL)</i>	Ваше покоління завжди втілювало принцип, що ми можемо вирішити більше проблем разом, ніж поодиночі. І це має з когось початися, а чому не з вас?
107.	<i>And now you're graduating in the midst of an unprecedented global health and economic crisis (SR, URL).</i>	А тепер ви випускаєтесь в розпал безпрецедентної глобальної кризи в галузі охорони здоров'я та економіки.
108.	<i>This sceptred isle (SR, URL).</i>	Королівський острів
109.	<i>Not just a nice thing to do on the margins somewhere deep in the bowels of the State Department, but front and center (SR, URL).</i>	Не просто приємне заняття на задвірках десь в надрах Держдепартаменту, але і в центрі.
110.	<i>Look this can't be another "woulda-coulda-shoulda" election (SR, URL).</i>	
111.	<i>Take our politicians: they're a bunch of yo-yos. The presidency now is a cross between a popularity contest and a high school debate, with an encyclopedia of clichés the first prize (SR, URL).</i>	Візьмемо наших політиків: вони – вірець нестабільності. Нинішнє президентство-це щось середнє між конкурсом популярності та шкільними дебатами, а у якості головного призу присуджується «Енциклопедії кліше».

112.	<i>To make it to today, I am also aware that some of you had to sneak out after Taps to spin Sedgwick’s spurs. I will not ask for a show of hands, but for those who did, it clearly worked (SR, URL).</i>	Я також знаю, що багато з вас покладали свої надії на легендарний пам’ятник Седжвіку, а деяким з вас довелося прокрастися після відбою, щоб здійснити «ритуал успішності», для того, щоб отримати сьогоднішній результат. Я не буду просити підняти руки, але для тих, хто це зробив, це явно спрацювало.
113.	<i>It is a time bomb (SR, URL).</i>	Це – бомба уповільненої дії.
114.	<i>I’ve had the privilege of speaking at a lot of college graduations and there is nothing more inspiring than looking out over a crowd of students standing on the precipice of the rest of their lives (SR, URL).</i>	Я мав честь виступати на багатьох випускних іспитах в коледжі і немає нічого більш надихаючого, ніж дивитися на натовп студентів, що стоять на краю початку нового життя.
115.	<i>You know, in my private meeting with President Zelenskyy after the G7 meeting and his with staff, I told — the United States, together with our allies and partners, is going to begin training Ukrainian pilots in fourth-generation fighter aircraft, including F-16s, to strengthen Ukraine’s air force (SR, URL).</i>	Ви знаєте, на моїй особистій зустрічі з президентом Зеленським після зустрічі G7 і його з співробітниками я сказав — Сполучені Штати разом з нашими союзниками і партнерами збираються почати навчання українських пілотів винищувачам четвертого покоління, включаючи такий винищувач, як F-16, для зміцнення військово-повітряних сил України.
116.	<i>On behalf of our Commander-in-Chief, President Joe Biden, and our entire nation — Cadets, it is my honor to congratulate you on taking your place in the Long Gray Line (SR,</i>	Від імені нашого головнокомандувача, президента Джо Байдена, і всієї нашої нації - кадетів, для мене велика честь привітати вас з

	<i>URL).</i>	тим, що ви зайняли своє почесне місце у цій довгій шерензі випускників.
--	--------------	---

SUMMARY

The purpose of the work is to analyze the lexical-semantic and stylistic means of influence in the speeches of American politicians and the specifics of their reproduction.

The subject of the research is political English-language discourse.

The object of the study is the lexical-semantic and stylistic means of influence in the speeches of American politicians and the specifics of their reproduction.

The relevance and purpose of the work determined the following work tasks:

- consider modern approaches to defining the essence of the concept of manipulative influence;
- to classify lexical-semantic and stylistic means of influence;
- to characterize political discourse as a sphere of functioning of lexical-semantic and stylistic means of influence;
- outline the specifics of reproduction of lexical-semantic and stylistic means of influence;
- carry out a study of lexical-semantic and stylistic means of influence in the speeches of American politicians;
- to carry out a study of the peculiarities of the translation of lexical-semantic and stylistic means of influence in the speeches of American politicians.

Research methods - analysis, synthesis and generalization of information, comparison method, continuous sampling method, comparison method, component analysis method, translation analysis method, statistical analysis method.

The theoretical value of the work lies in the possibility of using the results of theoretical research in the further development of the topic.

The practical value of the work lies in the possibility of using the results of the practical analysis in the further development of the topic, for the creation of educational and teaching-methodical guides in linguistic pragmatics, political and communicative linguistics, semantics and discourse science, preparation of

workshops in political linguistics, development of educational courses and special courses in political communication and political linguistics, writing qualification papers of students on relevant issues.

The analysis showed that political communication is characterized by a high degree of manipulative influence, the purpose of which is the formation of public opinion regarding this or that concept, phenomenon, object of the subject; the implementation of mega-, macro- and micro-politics, the formation of a positive or negative image of political figures on the state and world arena, encouraging society to take certain actions, etc. The methods of manipulation in the texts of political speeches included the following: fabrication of facts, selection of material, large crowd, large crowd, fragmentation and urgency, simplification, stereotyping, changing the meaning of words and concepts, manipulation using contrast and generalization, manipulation using concept substitution, manipulation of criticism, manipulative appeals to identity, use of obscure words and terms, distraction by means of the pace of reasoning, etc.

The analysis also showed that the most used way of translating metaphors is equivalent translation, given that it was used in 48% of the examples. Translational transformations are less commonly used.

As a result, it was found that the functional specificity of the discourse of political communication consists in its application as a tool of political power, which is realized in the mastery of power, the struggle for it, the preservation of power, the implementation, stabilization and redistribution of power. Within the framework of the study, the key functions of the discourse of political communication were singled out, which are considered aspects of the manifestation of the analyzed function: integration of group political agents; differentiation function; function of atonality and harmonization; interpretation and orientation, action and information function; function of control and encouragement.